<u>DE LEIESTREEK VOOR DE KUNSTLIEFHEBBER</u>

1 DRIE MUSEA NADER BEKEKEN

1 Studiegebied
Handelswetenschappen en Bedrijfskunde

1 Opleiding
Toerisme & Recreatiemanagement

2 Academiejaar
2005-2006

3 Promotor
Mevrouw Adeline Beurms
Licentiate Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde
Adjunct-conservator van het Museum van Deinze en de
Leiestreek

Student

Veronique Gheysen

DAN	KWOORD	1
<u>INH(</u>	OUDSTAFEL	2
INLE	EIDING	4
HOC	DFDSTUK 1: KENNISMAKING MET DE LEIESTREEKMUSEA	5
1.1	Algemeen	5
1.1	1.1.1 Situering	
	1.1.2 Geschiedenis.	
1.2	Een netwerk van musea	7
1.3	Indeling van musea	9
	1.3.1 Volgens genre	
	1.3.2 Volgens erkenning	9
<u>HOC</u>	DFDSTUK 2: DRIE MUSEA NADER BEKEKEN	11
2.1	Totalding on de many	11
2.1	Inleiding op de musea	
	2.1.1 Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum2.1.2 Het Roger Raveelmuseum	
	2.1.3 Het Museum van Deinze en de Leiestreek	13 1 <i>1</i>
2.2	Inplanting van de musea	
2.3	Besluit	
<u>HOC</u>	DFDSTUK 3: PROFIEL PUBLIEK	18
3.1	Bezoekersaantallen van 2001 tot en met 2005	18
3.2	Profiel van de huidige museumbezoeker	
	3.2.1 Enquêtes van april 2005 tot en met juni 2005	26
	3.2.2 Enquêtes van juli 2005 tot september 2005	
	3.2.3 Globaal beeld	
3.3	Besluit	34
HOC	DFDSTUK 4: DE PROMOTIE	35
4.1	Hoe promoten de musea zichzelf	35
	4.1.1 Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum	
	4.1.2 Het Roger Raveelmuseum	
	4.1.3 Het Museum van Deinze en de Leiestreek	
4.2	Hoe promoot de toeristische sector de musea	
	4.2.1 Toeristische brochures die de musea vermelden	
	4.2.2 Reisgidsen	
	4.2.3 Communicatie via www	
4.3	Besluit	52

HOC	OFDSTUK 5: PRODUCTONTWIKKELING	53
5.1	Inleiding	53
5.2	Bestaand aanbod rond de drie musea	53
	5.2.1 Dagtrips voor groepen in 2005	53
	5.2.2 Dagtrips voor groepen in 2006	
5.3	Besluit	
5.4	Eigen product: Leieweekje	
	5.4.1 Doel	
	5.4.2 Programma Leieweekje	
	5.3.3 Prijskaartje	
	5.3.4 Brochure	
<u>ALG</u>	GEMEEN BESLUIT	75
BIJL	<u>AGEN</u>	76
<u>BRO</u>	NVERMELDING	104

DANKWOORD

Graag zou ik de volgende mensen willen bedanken voor hun hulp en hun steun tijdens het maken van mijn scriptie.

Eerst en vooral mijn promotor, mevrouw Adeline Beurms. Als Licentiate Kunstgeschiedenis en Oudheidkunde en adjunct-conservator in het Museum van Deinze en de Leiestreek heeft zij mij een jaar lang met raad en daad bijgestaan.

Daarnaast ook dank aan mevrouw Veerle Van Doorne, conservator van het Museum van Deinze en de Leiestreek, die mij enerzijds veel heeft bijgebracht over de museumwerking en die anderzijds mijn liefde voor de museale wereld nog heeft versterkt.

Dank aan mevrouw Annick Dewilde, conservator van het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum in Kortrijk, en aan de heer Piet Coessens, conservator van het Roger Raveelmuseum in Machelen, die zo vriendelijk waren me alle nodige informatie te verschaffen over hun museum.

Dank aan alle medewerkers van de musea, die me geholpen hebben met de enquêtes.

Dank ook aan de toeristische diensten, die mij materiaal bezorgd hebben om mijn scriptie op te bouwen.

Niet te vergeten, alle docenten van de afdeling toerisme, die mij gedurende de opleiding enorm veel hebben bijgebracht over de toeristische sector in al zijn facetten.

Ten slotte ook mijn ouders en mijn grootvader, die mijn volledige schoolcarrière hebben meebeleefd en die mij elke dag opnieuw hebben gestimuleerd.

INLEIDING

Toen ik klein was, ging ik vaak naar de River Ranch in Astene. Daar boften de ruiters wel eens met hun prachtige streek, de Leiestreek. Jaren later, in de opleiding toerisme, vertelde de docent Engels over de Golden River. Ik vond het een interessant onderwerp en ik besloot de streek wat te verkennen.

Waar kon ik beter beginnen dan in het Museum van Deinze en de Leiestreek. Daar hingen de werken van schilders die in de streek gewoond en geleefd hebben. Vooral de schilderijen van Roger Raveel verbaasden mij. Daarnaast kwam ook de boeiende vlasnijverheid uitgebreid aan bod in de tentoongestelde werken. Ik besefte dat mijn kennis van het vlas meer dan ondermaats was, tot groot ongenoegen van mijn grootvader.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek leek mij een origineel onderwerp voor een scriptie. De scriptiecoördinatoren stelden me voor ook andere musea te onderzoeken. De Vlaamse Leiestreek is bezaaid met musea verspreid over de provincies West - en Oost-Vlaanderen. Doordat het onmogelijk was ze allemaal te onderzoeken, was een selectie maken noodzakelijk. Voor de vlasnijverheid kon ik het best terecht in het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum te Kortrijk. Voor schilderijen van Roger Raveel was het Roger Raveelmuseum een vanzelfsprekende keuze.

Ik heb de drie geselecteerde musea meerdere malen bezocht. Voor mijn onderzoek heb ik voor de bezoekers enquêtes opgesteld voor de periode april tot september 2005. Om de Leiestreekfietsroute uit te proberen, heb ik bij Het Verzet een fiets gehuurd. In juli heb ik een boottocht gemaakt op de Leie tussen Kortrijk en Deinze. Ik heb heel wat studiemateriaal geraadpleegd, onder andere boeken uit de bibliotheek van Maarkedal, museumcatalogi, jaarverslagen van musea, toeristische brochures, reisgidsen en websites. Daarnaast heb ik informatie gevraagd via e-mail en gesprekken gehad met vakmensen.

Het eerste hoofdstuk is een kennismaking met de Leiestreek in tijd en ruimte. Hierin bespreek ik het museumnetwerk en de indeling van de musea volgens genre en volgens erkenning.

In hoofdstuk twee bekijk ik de drie geselecteerde musea in detail. Ik verdiep mij in hun werking en in de inhoud van hun collecties.

In het volgende hoofdstuk komen de bezoekers aan bod, zowel qua aantallen als qua profiel. Ik bekijk de evolutie van de bezoekersaantallen en illustreer ze met grafieken. Aan de hand van de enquêtes schets ik het profiel van de bezoekers.

Hoofdstuk vier handelt over de promotie van de geselecteerde musea. Enerzijds belicht ik de initiatieven die uitgaan van de musea, anderzijds komen de middelen van de toeristische sector aan bod. Ik analyseer hierbij brochures, reisgidsen en websites.

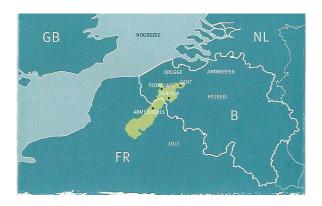
Voortgaande op de promotie ga ik in hoofdstuk vijf na welke dagtrips er bestaan rond de geselecteerde musea. Ik doe een voorstel tot productontwikkeling, waarbij ik de drie musea integreer in een zesdaagse trip.

4 HOOFDSTUK 1: KENNISMAKING MET DE LEIESTREEKMUSEA

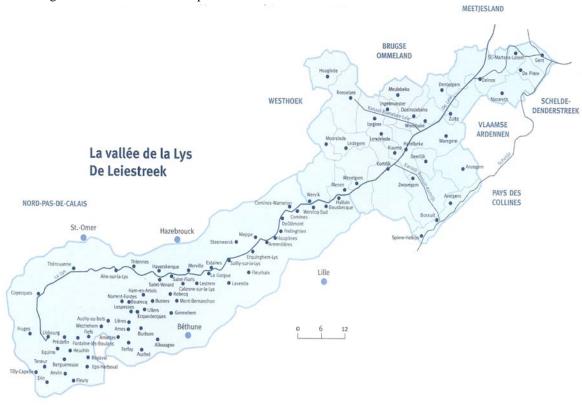
1.1 Algemeen

1.1.1 Situering

De Leiestreek strekt zich uit over België en Frankrijk. In België omvat ze delen van de provincies West - en Oost-Vlaanderen. In Frankrijk neemt ze een deel in van het departement Nord-Pas-de-Calais. De rivier de Leie heeft haar bron in Lisbourg in Frankrijk en stroomt doorheen het hele voornoemde gebied richting Gent.

Figuur 1: situering van de Leiestreek in Europa. 1)

Figuur 2: kaart van de Leiestreek. 2)

¹⁾ MOERMAN, P., VAN DEN HEEDE, V., <u>Leiekantjes</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2005, 180 blz.

²⁾ <u>Boottochten op de Leie, de Schelde en de kanalen in Vlaanderen en Frankrijk,</u> Stefaan Bral, Kortrijk, Franck Haelewyn, Armentières, 2005, 15 blz.

Zoals ik in de inleiding al vermeld heb, beperk ik mij in de scriptie tot de Vlaamse Leiestreek.

De Vlaamse Leiestreek is een regio gelegen tussen de regio's Westhoek, Brugse Ommeland, Meetjesland, Waasland, Scheldeland en Vlaamse Ardennen. De provincie Henegouwen en het departement Nord-Pas-de-Calais vormen de zuidergrens. Het gebied is gedefinieerd als "de Leiestreek", hoewel het Franse deel er niet tot behoort.

1.1.2 Geschiedenis

De Leie ontspringt in Frankrijk bij Lisbourg en ze legt ongeveer 180 km af voor ze uitmondt in de Schelde te Gent. Op haar weg heeft ze door de jaren heen tal van meanders gemaakt, tot groot ongenoegen van de schippers. In de 19de en in de 20ste eeuw is de Leie plaatselijk rechtgetrokken, waardoor steden als Wervik, Menen, Kortrijk, Harelbeke, Waregem en Deinze een economisch goede periode tegemoet gingen. Roeselare en Izegem, gelegen aan de zijrivier de Mandel, maakten daar handig gebruik van op het vlak van industrie. De afgesneden Leiearmen gaven enkele dorpen een schilderachtig uitzicht. Voorbeelden daarvan zijn Machelen, Grammene, Gottem en Oeselgem. Eenmaal voorbij Deinze stroomt de Leie langs dorpen als Deurle en Sint-Martens-Latem. Omwonenden en toeristen genieten nog elke dag van de prachtige rivier en haar omgeving.¹⁾

De Leiestreek kent een rijke geschiedenis. En het is vooral de vlasnijverheid die letterlijk en figuurlijk van kapitaal belang is geweest voor de streek. De bewoners zagen de Leie al gauw uitgroeien tot een belangrijke bron van inkomsten. In de Leie rootten de mensen namelijk het vlas om er dan later linnen mee te vervaardigen. De Engelsen gaven de Leie de naam "Golden River". De Leie had een typische kleur van het roten en verschafte de mensen van de Leiestreek een enorme werkgelegenheid. Hier bevinden zich voornamelijk de musea die handelen over de nijverheid en de ambachten van de lokale bevolking. Een voorbeeld van zo een museum is het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum in Kortrijk.²⁾

Voor schilders, beeldhouwers en letterkundigen was de Leie een bron van inspiratie. Schilders als Valerius de Saedeleer trokken de natuur in om de streek vast te leggen op doek. Ongetwijfeld heeft de Leiestreek een grote aantrekkingskracht. Kunsthistoricus Piet Boyens omschrijft die aantrekkingskracht als volgt:

"Méér dan een eeuw nu zijn schilders en beeldhouwers, schrijvers en dichters, eenzaten en natuurapostelen naar Sint-Martens-Latem en de Leiestreek getrokken. Sommigen raken geboeid door het landschap, anderen vinden er rust en oorspronkelijkheid, een bestaan ver weg van de expanderende grootstad. Weer anderen, de lateren met name, voelen zich niet alleen door het platteland aangetrokken, maar ook door dat vreemde, onbenoembare fluïdum³ van een plaats waar kunst ontstaat." ⁴

²⁾ SAMUELOV, I., MONBALLYU, M., VERSIECK, K., <u>Strategisch Beleidsplan Toerisme & Recreatie voor de Leiestreek</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2003, 209 blz.

¹⁾ www.toerisme-leiestreek.be

³⁾ fluïdum= magnetische uitstraling.

⁴⁾ BOYENS, P., Kunst van Latem en de Leiestreek, Ludion, Gent-Amsterdam, 2001, 48 blz.

In de kunstenaarsdorpen Deurle en Sint-Martens-Latem zijn de woonhuizen van enkele kunstenaars nog bewaard en sommige zijn omgevormd tot museum. In Deurle staat het huis van schilder Gustaaf De Smet dat nu het Museum Gustaaf De Smet is. Kunstenaar George Minne woonde in Sint-Martens-Latem, waar nu het museum Gevaert-Minne te bezoeken is.¹⁾

1.2 Een netwerk van musea 2)

Er bestaat een museumnetwerk dat de musea van de Vlaamse Leiestreek groepeert.

Het eerste overleg dateert van 1996 en gebeurde tussen het Provinciaal Museum Stijn Streuvels te Ingooigem, het André Demedtshuis te Wielsbeke en het Peter Benoitmuseum te Harelbeke. Geleidelijk aan breidde het netwerk zich uit tot bijna alle musea van Zuid-West-Vlaanderen. In 1999 kwamen de musea overeen samen te werken op verschillende vlakken. Tot op heden duurt die samenwerking voort. De musea leren elkaar beter kennen en wisselen informatie uit over hun collecties. Gelijkaardige musea kunnen kunstwerken uitwisselen en hun collecties op elkaar afstemmen. Daarnaast is het belangrijk een gemeenschappelijk beleid te voeren inzake promotie en samenwerking met de toeristische diensten. De musea maken ook afspraken over hun educatieve werking en over publiekswerving.

In 2001 sloot het netwerk aan bij Toerisme Leiestreek. Toen kwamen er nog enkele musea uit Oost-Vlaanderen bij. Toerisme Leiestreek heeft vooral op het vlak van promotie een belangrijke rol gespeeld, aangezien ze kon zorgen voor grote oplagen en een goede distributie van allerhande promotiemateriaal.

Het museumnetwerk is een dynamisch geheel. Meerdere malen per jaar komen de leden samen om overleg te plegen. Na tien jaar zit de promotie goed en de laatste twee jaar ligt de nadruk meer op de educatieve werking van de musea. Zo gebeuren er heel wat inspanningen om het jonge volkje aan te trekken via de scholen. In mei 2005 verscheen een nota die het oorspronkelijke samenwerkingsbeleid doorlicht. De nota maakt duidelijk dat een grote groep musea met heterogene collecties doen samenwerken moeilijk is. Daardoor zijn er nu meer kleinere werkgroepen.

- Gesprek met mevrouw Dominique Velghe, adjunct-adviseur voor cultuur van West-Vlaanderen, 18 november 2005.

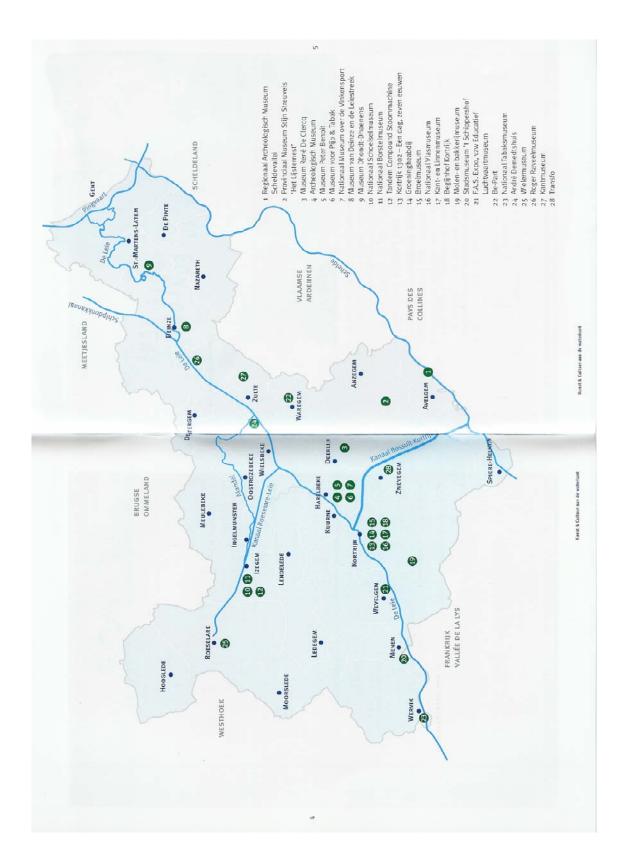
9

¹⁾ BOYENS, P., <u>In de voetsporen van de Latemse Kunstenaars</u>, Ludion, Gent-Amsterdam, 2003, 80 blz.

²⁾ - www.hernieuwenburg.be

⁻ VELGHE, D., Juf, gaan we naar 't museum?, 2005, 164 blz.

⁻ Kaart op volgende bladzijde.

Figuur 3: kaart van de Leiestreekmusea¹⁾

¹⁾ VANHEE, K., e.a., <u>Musea in de Leiestreek</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2006, 44 blz.

1.3 Indeling van musea

1.3.1 Volgens genre

Toerisme Leiestreek heeft de Leiestreekmusea ingedeeld volgens genre. De grote categorieën zijn de kunstmusea, de ambachtelijke musea, de historisch-archeologische musea, de musea over volkskunde en tradities en de musea over wetenschap en natuurkunde. In 2005 was de lijst te raadplegen op de website www.toerisme-leiestreek.be.

Bij de kunstmusea maakt Toerisme Leiestreek een onderscheid tussen de beeldende kunsten, de toegepaste kunsten en de schrijvers en componisten. Zo behoren het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek tot de beeldende kunsten. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is ondergebracht bij de ambachtelijke musea.

Het is soms moeilijk om musea onder te brengen in één enkele categorie. Zo bezit het Museum van Deinze en de Leiestreek naast haar collectie plastische kunsten ook een afdeling volkskunde. U kunt zich de vraag stellen of het dan niet beter zou zijn ze in beide categorieën te vermelden. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is opgesplitst in het Nationaal Vlasmuseum en het Kant - en Linnenmuseum, hoewel ze tot dezelfde categorie behoren en zich op dezelfde plaats bevinden.

U kunt zich natuurlijk ook afvragen of elk museum niet een beetje historisch, wetenschappelijk en volkskundig is. De indeling leek mij een beetje verwarrend, maar met zoveel musea en een gevarieerd aanbod kan alleen een vereenvoudigde indeling de kunstliefhebber helpen in zijn keuze.¹⁾

In 2006 heeft Toerisme Leiestreek de website volledig vernieuwd. Nu staan de musea alfabetisch gerangschikt.

1.3.2 Volgens erkenning 2)

Vooraleer de musea in te delen volgens hun erkenning, is het belangrijk te weten wat een erkend museum is.

Vlaanderen kent een grote variëteit aan musea. Sinds 1996 is er een museumdecreet dat ijvert voor meer structuur in de museumsector. Sinds 2004 is het decreet opgenomen in het Erfgoeddecreet. Eén van de voornaamste doelstellingen van het decreet is de kwaliteit van de musea te vergroten. Om de reeds bestaande kwaliteit te belonen, bestaat er een erkenning onder vorm van een kwaliteitslabel, een logo "erkend museum".

Vlaamse musea kunnen een aanvraag indienen bij de Vlaamse Gemeenschap om als erkend museum naar voor te treden. Ze kunnen die erkenning aanvragen op basisniveau, op regionaal niveau of op landelijk niveau, naargelang de omvang, het belang, de werking en de uitstraling van het museum. Twee musea of meer die samenwerken onder een centraal bevoegd gezag

¹⁾ Gesprekken met mevrouw Vicky Van Den Heede, medewerkster bij Toerisme Leiestreek, 14 oktober en 25 november 2005.

²⁾ - SAMUELOV, I., MONBALLYU, M., VERSIECK, K., o.c.

⁻ www.wvc.vlaanderen.be/erfgoed/musea/erkendemusea.htm

kunnen ook een erkenning aanvragen. De Vlaamse Minister van Cultuur geeft de erkenning en bezorgt het museum het logo "erkend museum". Het logo is te vinden op alle drukwerk.

Elk erkend museum moet voldoen aan een aantal basiscriteria, met name verzamelen, bewaren, onderzoeken en presenteren met publiekswerving. Daarnaast moet het ook de continuïteit kunnen waarborgen, wat wil zeggen dat het museum onder andere eigen middelen en personeel heeft. Ten slotte is ook de kwalitatieve werking belangrijk.

Een voorbeeld van een erkenning op basisniveau zijn de Stedelijke Izegemse Musea. Het Nationaal Borstelmuseum en het Nationaal Schoeiselmuseum zijn sinds 2003 erkend op basisniveau.

Regionaal erkende musea staan een trap hoger en moeten een ruime regionale en zelfs nationale uitstraling hebben. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum te Kortrijk en het Museum van Deinze en de Leiestreek zijn allebei erkend op regionaal niveau sinds het jaar 1999. Het Roger Raveelmuseum te Machelen heeft de aanvraag ingediend in 2005. Enkele andere musea die erkend zijn op regionaal niveau zijn De wereld van Kina en het Huis van Alijn te Gent, het Broelmuseum en de Groeningeabdij te Kortrijk en het Museum Dhondt-Dhaenens te Deurle.

Het hoogste erkenningsniveau is het landelijk niveau en vereist dat de musea een internationale uitstraling genieten. In Gent zijn meerdere musea erkend, namelijk het Designmuseum, het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (S.M.A.K.), het Museum voor Schone Kunsten, het Museum voor Industriële Archeologie en Textiel (MIAT) en het Museum Dr. Guislain.

Het niveau bepaalt de subsidiëring. Zowel de Vlaamse Gemeenschap als de provinciale overheden geven werkingssubsidies. De landelijk erkende musea krijgen het meest, de regionale krijgen iets minder en de als basis erkende musea krijgen nog minder. Daarnaast kennen de Vlaamse Gemeenschap en de provincies projectsubsidies toe aan alle erkende musea. Ze steunen ook samenwerkingsverbanden tussen musea.

HOOFDSTUK 2: DRIE MUSEA NADER BEKEKEN

2.1 Inleiding op de musea

Als we willen weten wat een museum is, dan kan de ICOM¹¹-definitie helpen.

"Het is een permanente instelling, zonder winstbejag, ten dienste van de Gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, die de materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving verzamelt, bewaart, onderzoekt en tentoonstelt en hierover informatie verstrekt voor studie, educatie of recreatie."

Ondanks het feit dat het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum, het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek verschillen qua statuut en inhoud, voldoen ze toch aan de ICOM-definitie.

De Vlaamse Leiestreek is bezaaid met prachtige musea verspreid over de provincies West - en Oost-Vlaanderen. Doordat het onmogelijk was ze allemaal te onderzoeken, was een selectie maken noodzakelijk. Zoals ik in de inleiding al vermeld heb, trokken vooral de vlasnijverheid en de schilderijen van Roger Raveel mij enorm aan in het Museum van Deinze en de Leiestreek. Hoewel de andere musea ongetwijfeld ook meer dan de moeite waard zijn, heb ik mij beperkt tot drie musea, namelijk het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum in Kortrijk, het Roger Raveelmuseum in Machelen en het Museum van Deinze en de Leiestreek in Deinze. Die drie musea vertonen onderling zowel overeenkomsten als verschillen en dat zowel qua ligging, qua statuut als qua inhoud.

Aardrijkskundig gezien zijn er zowel overeenkomsten als verschillen. Ze zijn alle drie gelegen in de omgeving van de Leie, de levensader van de Leiestreek. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum ligt in West-Vlaanderen, het Museum van Deinze en de Leiestreek in Oost-Vlaanderen en het Roger Raveelmuseum op de grens van de twee provincies.

Qua statuut verschillen ze. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is privé gestart en is geëvolueerd naar een stadsmuseum, het Roger Raveelmuseum is een stichting²⁾ en het Museum van Deinze en de Leiestreek is een stadsmuseum. Het eerste en het laatste zijn regionaal erkende musea, bij het Roger Raveelmuseum is de aanvraag ingediend.

Qua inhoud zijn ze ook verschillend. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is een museum met industrieel-archeologisch karakter, het Roger Raveelmuseum is een monografisch museum³⁾ en het Museum van Deinze en de Leiestreek is een museum dat plastisch werk van meerdere Leiestreekkunstenaars laat zien.

-

^{1) -} ICOM staat voor International Council of Museums en heeft haar zetel in Parijs.

⁻ VAN DOORNE, V., e.a., Museumcatalogus Museum van Deinze en de Leiestreek, 2001, 320 blz.

²⁾ Stichting: lichaam met rechtspersoonlijkheid, gesticht tot een bepaald doel, met kapitaal, maar zonder leden.

³⁾ Een monografisch museum: museum opgebouwd rond één schilder.

2.1.1 Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum¹⁾

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is even buiten het centrum van Kortrijk gelegen. Het Vlasmuseum opende in 1982, het Kant- en Linnenmuseum in 1998.

De 19de eeuwse Beeuwsaerthoeve is een unieke vlassershoeve. Ze is omgetoverd tot een heuse reis door de tijd van de vlasteelt in Vlaanderen. Het vlas was voor de West-Vlaamse Leiestreek van kapitaal belang, het bracht namelijk veel rijkdom met zich mee. De Engelsen noemden de Leie dan ook niet voor niets de Golden River.

Het museum omvat twee musea, namelijk het Vlasmuseum en het Kant - en Linnenmuseum. In het Vlasmuseum komt de bezoeker op korte tijd heel wat te weten over de vlasteelt en de bewerking ervan. Daarbij heeft het museum getracht alles zo realistisch mogelijk voor te stellen. Na meer dan 18 jaar speurwerk is er in het museum dan ook heel wat verzameld. Authentieke werktuigen en 52 levensechte poppen loodsen de bezoeker langs de verschillende processen van de vlasteelt. De poppen stellen mensen voor die echt in de vlasnijverheid hebben gewerkt. Het museum vertelt het verhaal van de tijd dat alles met hand gebeurde tot aan de mechanisatie. Oude wagens en machines maken het vlasverleden tastbaar. Documenten en foto's sluiten daar perfect bij aan. Daarnaast toont het museum hoe de mensen vlas verwerkten en gebruikten in het dagelijkse leven van toen. Allerhande gebruiksvoorwerpen en kledingstukken staan er mooi opgesteld.

Het Kant - en Linnenmuseum bevindt zich op dezelfde locatie. Hier kan de bezoeker zich inleven in de wereld van kant en linnen. Op de benedenverdieping kan de bezoeker maar liefst vijfhonderd stuks bekijken, van kleine werkjes tot volledige kledingstukken waar maanden aan gewerkt is. Hemden, mutsen, priestergewaden, onder - en bovenkledij van de dames, beddenlinnen, tafellakens en servetten staan allemaal mooi uitgestald volgens de tijd waarin ze gemaakt zijn. De bezoeker maakt dus ook hier een soort reis door de tijd. Jong en oud kan hier genieten van het vakmanschap. Op de bovenverdieping komt de bezoeker langs 16 gereconstrueerde leefinterieurs uit de jaren 1880 tot 1920. Van wieg tot graf speelt het vlaslinnen een rol in het leven van onze voorouders. Er zijn taferelen te zien van onder andere de geboorte, het doopsel, het huwelijk en de begrafenis. Opnieuw vergezellen 50 levensechte poppen de bezoeker op zijn wandeling door het museum.

Het museum organiseert ook tijdelijke tentoonstellingen, al dan niet in samenwerking met andere musea. Zo besloten vier textielmusea in Vlaanderen een tentoonstelling te houden over hoofddeksels. Die kreeg de gepaste naam "gHOED geMUTSt". In het voorjaar van 2005 liep de tentoonstelling in het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. De bezoeker kwam toen meer te weten over het productieproces van de hoed, met een gevarieerd overzicht van 150 jaar hoofddeksels voor mannen en vrouwen. De stad Kortrijk werkte ook mee aan het project. Ze toonde creaties van kunstenaars en ontwerpers in het Broelmuseum, het Erfgoedhuis, het Baggaertshof en het station.

14

¹⁾ - DEWILDE, B., <u>Museumgids Nationaal Vlasmuseum Kortrijk</u>, Nationaal Vlasmuseum Kortrijk, Kortrijk, 47 blz.

⁻ DEWILDE, B., <u>Vlaslinnen van wieg tot graf</u>, Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum, Kortrijk, 2003, 160 blz.

 $⁻ Website: \underline{www.kortrijk.be/vlaskantlinnenmuseum}\\$

⁻ Website: www.musea-erfgoed-kortrijk.be

Het museum heeft daarnaast een educatieve werking, waarbij groepen leerlingen een rondleiding en aangepaste uitleg krijgen. Daarna kunnen ze een vragenlijst invullen die overeenkomt met hun leeftijd. Voor de kinderen is er ook wel eens iets speciaals te doen, zo organiseerde het museum een workshop hoeden maken met vlas naar aanleiding van de tentoonstelling "gHOED geMUTSt".

In de thematische bibliotheek kan iedereen boeken raadplegen en dia's en foto's bekijken na afspraak met conservator mevrouw Annick Dewilde. Het museum beschikt eveneens over een moderne projectieruimte voor film - en diavertoningen.

Het museum gaat mee met zijn tijd, daar zijn de audioguides het bewijs van. In de lente van het jaar 2005 kocht het museum er een vijftigtal aan. Conservator mevrouw Annick Dewilde zou er graag nog meer aankopen, want ze vallen heel goed in de smaak bij het publiek. De audioguides geven bij ieder tafereel in het museum wat meer uitleg. En het gebeurt op eigen tempo, waardoor de bezoeker alles rustig kan bekijken.

Er is een museumgids beschikbaar in de museumwinkel. Zo kan de bezoeker alles nog eens rustig nalezen. Er zijn ook boeken verkrijgbaar over de geschiedenis van het vlas en van het linnen. Het museum wil het vlas als afgewerkt product promoten, en de Belgische textielsector helpt daarbij graag een handje. De uitstalkasten zijn gevuld met allerhande vlasproducten zoals tafellinnen en handdoeken. Vlaslinnen is van bijzondere kwaliteit, het is een aangename stof, het blijft mooi wit, het pluist niet, het absorbeert goed, het is stofwerend en kan in de kookwas.

"De Vlasblomme" nodigt de bezoeker uit voor een natje en een droogje. De oude boerenwoning is een bijgebouw in het domein en is ingericht als herberg.

2.1.2 Het Roger Raveelmuseum¹⁾

Het Roger Raveelmuseum is gelegen in de dorpskern van Machelen in Oost-Vlaanderen. Het museum opende zijn deuren in 1999 in de geboortestad van schilder Roger Raveel.

De architect Stéphane Beel is er in geslaagd een modern, langgerekt gebouw met hoogtes en laagtes en grote ramen te integreren in de rustige dorpskom van Machelen. Het bouwkundige pareltje is op zich al een bezoek waard.

Het museum toont werken van de hand van één enkele kunstenaar zijn, vandaar de naam "monografisch museum". In een labyrint van vele ruimtes kan de bezoeker genieten van de schilderijen, de tekeningen en de voorwerpen die Roger Raveel in de loop der jaren heeft gemaakt. Het museum bezit ongeveer 300 schilderijen en 2500 tekeningen van de kunstenaar. In 1948 komt hij met de "Nieuwe Visie" naar voor en gaat hij alles schematisch voorstellen. Hij voegt meetkundige elementen toe. Vooral geometrische vormen zoals het vierkant duiken op in zijn werken. Roger Raveel toont de alledaagse dingen op zijn speciale manier. Hij vertelde over zijn werk en zijn leven in een interview op 7 juli 2005.²⁾

¹⁾ - BEKAERT, G., JOORIS, R. en SCHEIRE, O., <u>Het Roger Raveelmuseum</u>, Stichting Kunstboek byba, Oostkamp, 1999, 143 blz.

⁻ Museumfolder van Roger Raveelmuseum en de website www.rogerraveelmuseum.be.

²⁾ Interview met de heer Roger Raveel, 7 juli 2005, Machelen, in bijlage op blz. 77 en 78.

Er zijn naast de permanente tentoonstelling ook tijdelijke tentoonstellingen. Zo was er in het najaar van 2005 de tentoonstelling "Dorp in de wereld", met foto's van dorpen over de hele wereld.

Het museum heeft ook een educatieve werking. Rondleidingen kunnen op aanvraag en de kinderen krijgen ook de mogelijkheid hun favoriete schilderij na te tekenen. Voor 2006 is er iets nieuws gepland voor de educatieve werking. De museumkoffer is bedoeld om kleuters in contact te brengen met musea en kunst. Het kan in de lessen aan bod komen als voorbereiding op een museumbezoek. Voor de leerkracht zitten er begeleidende documenten in om de materie beter te beheersen. De leerkracht dient een bruikleenformulier in te vullen, waarna hij de koffer voor maximum 14 dagen gratis ter beschikking heeft. De museumkoffer is een realisatie van de provincie Oost-Vlaanderen met diverse musea.

In de museumwinkel zijn er boeken te koop, zowel over het museum als over de kunstenaar Roger Raveel.

De bezoeker kan overal in Machelen sporen terugvinden van Raveel. Een straat verwijderd van het museum ligt het plein "De Nieuwe Visie", waar Raveel "De Muur der Verbeelding" optrok in beton. De aangebrachte spiegels werken het geheel af. Op enkele stappen daarvandaan staat het woonhuis van de schilder. Daar woont hij vandaag nog steeds met zijn echtgenote. In de Posthoornstraat staat de kapel "Maria Hulp der Christenen", die Raveel volledig versierde met fresco's, schilderijen en beelden.

Het Roger Raveelmuseum ligt aan een afgesneden Leiearm en de omgeving biedt de mogelijkheid tot een aangename wandeling. Het "Raveelpad" is 5,5 km lang en leidt langs al de bovengenoemde bezienswaardigheden.

Roger Raveel ontwierp voor Toerisme Leiestreek het logo dat op alle brochures en publicaties te zien is. Het vertolkt de toeristische positionering van Toerisme Leiestreek, namelijk "de waterkant met zijn specifiek verleden" en "kunst en design". 1)

2.1.3 Het Museum van Deinze en de Leiestreek²⁾

In Oost-Vlaanderen aan de Leie dichtbij het stadscentrum van Deinze bevindt zich het Museum van Deinze en de Leiestreek. Het museum opende op 28 november 1981 zijn deuren.

Het witte gebouw is eenvoudig en strak van lijn. De architectenvereniging J. Van de Bogaerde, J. Van Driessche en H. De Witte ontwierp het zodanig dat de bezoeker geen twee keer op dezelfde plaats hoeft te komen. Terwijl de zonnewering de werken beschermt, zorgen een koepel in de vorm van een piramide en grote ramen voor voldoende verlichting en contact met de buitenwereld. Zo kan de bezoeker de werken in de tuin ook bewonderen bij slecht weer. De tuin rondom het museum is even groot als het museum zelf. Op 31 mei 1999 gaf de Vlaamse Gemeenschap het museum een regionale erkenning.

¹⁾ SAMUELOV, I., MONBALLYU, M., VERSIECK, K., o.c.

²⁾ - VAN DOORNE, V., e.a., o.c.

⁻ Museumfolder van Museum van Deinze en Leiestreek

Sinds jaar en dag telt het museum twee afdelingen, namelijk een afdeling plastische kunsten en een afdeling volkskunde.

De afdeling plastische kunsten toont werken gemaakt vanaf 1860 tot nu. In het romantischrealisme (de natuur, de landschappen) vinden we bekende namen terug zoals de gebroeders Xavier en César Decock, Albijn Van den Abeele en Emile Claus. Claus, wiens werk "De Bietenoogst" het paradepaardje is van het museum, brengt later het impressionisme naar de Leiestreek. Schilders als Frits Van den Berghe en de gebroeders De Smet volgen hem hierin, weliswaar gedurende een korte periode. Anderen zoals George Minne en Gustave van de Woestyne zijn aanhangers van het symbolisme, en nog anderen zoals Constant Permeke en Hubert Malfait vinden hun heil in het expressionisme. Sommigen gaan zelfs tijdelijk de surrealistische kant op. Na de oorlog komt Roger Raveel met zijn "Nieuwe Visie" naar voor, wat schilders zoals Raoul De Keyser tijdelijk beïnvloedt. Daarnaast zijn er ook werken te bezichtigen van onder andere Jan Burssens.

De volkskundige afdeling toont het industrieel verleden van Deinze. Er zijn weefgetouwen en kinderwagens te zien. De collectie bevat ook archeologische vondsten en voorwerpen in tin, koper en keramiek. Een koffie - en bakkerswinkel en een klaslokaal brengen het verleden van de stad tot leven.

De vaste collectie toont enkel werken van kunstenaars die in de Leiestreek gewerkt en/of gewoond hebben. Daardoor is het museum een echt streekmuseum, maar met een nationale en zelfs internationale uitstraling. Het museum haalt geregeld werken uit de reserve om de permanente tentoonstelling zo gevarieerd mogelijk te houden. Het museum organiseert ook regelmatig tijdelijke tentoonstellingen. Die zijn niet altijd streekgebonden en zorgen voor extra aantrekkingskracht en bekendheid. Zo was er op 23 september 2005 een tijdelijke tentoonstelling over de schilder Jan Burssens.

Het educatieve aspect is voor het museum heel belangrijk, wat zich toont in verschillende soorten boeiende rondleidingen met of zonder vragenlijsten. De klassieke rondleidingen zijn ook mogelijk, met maximum 25 personen per gids.

Met het programma de "Kinderstreek" wil het museum kinderen tussen 5 tot 12 jaar oud op aangepaste wijze met kunst in contact brengen. Ze krijgen een rondleiding achter de schermen, waarbij ze kennismaken met de taken en de mogelijkheden van het museum. Ze maken ook kennis met de collectie en ze bekijken één kunstwerk in detail. Ze mogen daarbij het werk zelf kiezen, waarna het op een sokkel komt te staan in de "Kinderstreek" voor meer uitleg. Hiervoor is er een aparte ruimte ter beschikking in de Bietenoogstzaal. Daarna mogen de kinderen hun ideeën en indrukken op papier zetten. Het museum stelt hun werken dan tentoon in de "Kinderstreek". Voor leerlingen uit het basis - en kunstonderwijs is er een speciale "Zoek-rondleiding met detailfoto's" mogelijk. Onder leiding van een gids gaan ze in kleine groepen op zoek naar de werken. Ze doen dat aan de hand van een map met detailfoto's. Als ze het werk eenmaal gevonden hebben, kunnen ze een aantal doe - en denkvragen oplossen over het kunstwerk en er zelf nog een verhaaltje bij verzinnen. Zo leren ze kijken, herkennen en hun fantasie gebruiken en komen ze meer te weten over kleuren, technieken en materialen.

In de afdeling Volkskunde kunnen de leerlingen les volgen in een oude schoolklas met een oud schoolbord, houten lessenaars, een telraam en didactische wandplaten. Het museum beschikt over kopieën van twee historische kaarten, namelijk een van het jaar 1600 en een uit de 18de eeuw. De leerlingen kunnen er vragen over oplossen en een kopie inkleuren. Leerlingen afkomstig uit Deinze kunnen proberen om hun school of hun huis op de kaart terug te vinden.

Op afspraak kunnen studenten en vorsers naslagwerken en allerhande literatuur raadplegen in de bibliotheek. Het is uiteraard een bibliotheek gespecialiseerd in kunst en cultuur.

In de museumwinkel kan de bezoeker ideeën voor geschenken opdoen. Het museum biedt items aan zoals de museumcatalogus, tentoonstellingscatalogi, kaften, blocnotes, muismatjes, magneten en nog veel meer.

Naast museale activiteiten verzorgt het museum ook andere culturele evenementen. Concerten, voordrachten, diavoorstellingen, workshops en academische zittingen zijn maar enkele van de mogelijkheden. Het is daarbij wel de bedoeling dat het gebouw zijn functie als museum behoudt.

2.2 Inplanting van de drie musea

U kunt zich afvragen hoe de inplanting van de drie musea tot stand gekomen is.

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is gegroeid vanuit een privé-initiatief. De heer Bert Dewilde was de bezieler en de eerste conservator van de collectie in de Beeuwsaerthoeve. De oude vlassershoeve in Kortrijk vormde het ideale kader voor een museum over de ambachten en het rijke industriële verleden van de streek.¹⁾

Roger Raveel is zijn geboortedorp Machelen altijd trouw gebleven. Zijn atelier bevond zich in de dorpsschool tot hij een herenwoning met een ruim atelier betrok in de Hoevestraat. Het was zijn droom om zijn werken tentoon te kunnen stellen in de oude pastorie. Die was als monument beschermd, maar was te klein om de grote werken in onder te brengen. Eind jaren 80 groeide het idee om een museum te bouwen op de gronden van de pastorie. De gemeente stelde de grond ter beschikking.²⁾

De basis voor het Museum van Deinze en de Leiestreek is gelegd in 1928 met de oprichting van de Kunst - en Oudheidkundige Kring. De stad Deinze verwierf kunstwerken en kreeg in 1942 het werk de "Bietenoogst" van Emile Claus. Hierdoor besliste de stad om een Stedelijk Museum op te richten in Deinze dat alle objecten van de Kring en de werken van de stad zou herbergen. Het museum zou zich toespitsen op het werk van kunstenaars uit de Leiestreek. De collectie groeide en maakte de bouw van een nieuw museum noodzakelijk. In 1981 opende het Museum van Deinze en de Leiestreek officieel zijn deuren.³⁾

- DEWILDE, B., o.c.

¹⁾ - DEWILDE, B., o.c.

²⁾ BEKAERT,G., JOORIS, R., SCHEIRE, O., o.c.

2.3 Besluit

De drie musea zijn gevestigd in de nabijheid van de Leie en zijn ondergebracht in karaktervolle gebouwen. Het Roger Raveelmuseum is een relatief nieuw museum en heeft nog geen erkenning verkregen van de Vlaamse Gemeenschap. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek bestaan al langer en zijn erkend op regionaal niveau. Qua statuut en inhoud verschillen ze, maar alle drie beschikken ze over een permanente collectie en organiseren ze tijdelijke tentoonstellingen. Ze hebben ook een educatieve werking en een museumwinkel.

De musea zijn ingeplant op welbepaalde plaatsen. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is ondergebracht in een oude vlassershoeve in de vlasstreek. Het Roger Raveelmuseum ligt in het geboortedorp van de schilder. Het Museum van Deinze en de Leiestreek is gelegen in Deinze aangezien de stad de collectie verwierf.

³⁾ VAN DOORNE,V., e.a., o.c.

HOOFDSTUK 3: PROFIEL PUBLIEK

Nu de drie musea gedefinieerd zijn, komen de bezoekers ervan aan de beurt. Ik analyseer de bezoekersaantallen tussen 2001 en 2005. Daarna schets ik het bezoekersprofiel aan de hand van enquêtes die zijn afgenomen in 2005.

3.1 Bezoekersaantallen van 2001 tot en met 2005

Bij ieder museum krijgt u eerst een tabel te zien met bezoekersaantallen. Aan de hand van die cijfers maak ik een grafiek om alles te verduidelijken. Daarna volgt meer uitleg over de grafiek.

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum

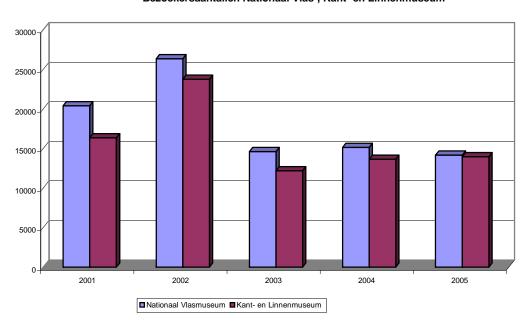
Bezoekersaantallen	2001	2002	2003	2004	2005
Nationaal Vlasmuseum	20 408	26 349	14 597	15 162	14 178
Kant - en Linnenmuseum	16 347	23 766	12 174	13 652	13 949
Totaal Nationaal Vlas -, Kant - en					
Linnenmuseum	36 755	50 115	26 771	28 814	28 127

Tabel 1: bezoekersaantallen Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum 2001-2005. 1)

-

¹⁾ Cijfers verkregen van Toerisme Leiestreek op 9 februari 2006, lijst in bijlage op blz. 79.

Bezoekersaantallen Nationaal Vlas-, Kant- en Linnenmuseum

Grafiek 1: bezoekersaantallen Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum 2001-2005.

Het valt op dat het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum vooruitgang boekt in het jaar 2002. Het museum bracht in 2002 meer bezoekers op de been dan in de andere jaren. Ik besloot de jaarverslagen van het museum te raadplegen¹⁾. Het jaarverslag van 2002 vermeldde dat er toen een nieuwe website van de stad Kortrijk gemaakt is. Zo kon de internetgebruiker alles over het museum en zijn werking elektronisch opvragen. De geschreven pers kan ook hebben bijgedragen aan de stijging in het aantal bezoekers. In 2002 verschenen er negentien artikels over het museum in kranten en tijdschriften, waarvan zes in de krant "Het Nieuwsblad". Het Vlasmuseum vierde toen zijn 20-jarig bestaan en het Kant - en Linnenmuseum organiseerde de tentoonstelling "Klare Kijk op Kant". Conservator mevrouw Annick Dewilde gaf in 2002 een interview op Radio Klara. Op de Nederlandse televisie kwam het museum aan bod in het programma "Het Klokhuis" en op de Belgische televisie in het programma "Wonen in het Verleden" van Vitaya.

Zowel in 2001 als in 2003 waren er minder advertenties dan in 2002. In 2003 was er een interview op de Franse radio en een uitzending in Vlaanderen en Noord-Frankrijk op Liberty TV.

Van 2003 tot en met 2005 zijn de bezoekersaantallen min of meer stabiel gebleven, maar in vergelijking met 2001 zijn ze in 2005 gedaald. Waarschijnlijk heeft het tentoonstellingsprogramma hier mee te maken.

21

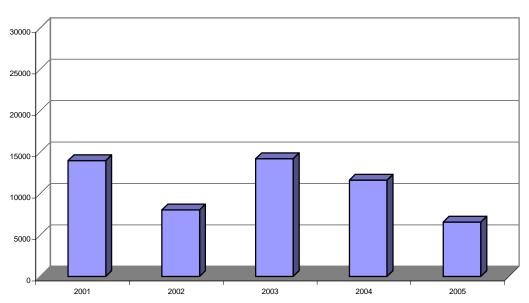
¹⁾ Jaarverslagen 2001-2004, kopieën verkregen van mevrouw Annie Leplae, medewerkster bij het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum, in het najaar van 2005.

Het Roger Raveelmuseum

5	Bezoekersaantallen	2001	2002	2003	2004	2005
Roger Raveelmuseum		14 000	8 049	14 234	11 650	6 587

Tabel 2: bezoekersaantallen Roger Raveelmuseum 2001-2005. 1)

Bezoekersaantallen Roger Raveelmuseum

Grafiek 2: bezoekersaantallen Roger Raveelmuseum 2001-2005.

De bezoekersaantallen van het Roger Raveelmuseum zijn lager dan die van het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. Ze zijn ook lager dan die van het Museum van Deinze en de Leiestreek dat dadelijk aan bod komt. De reden voor die lagere cijfers kan zijn dat het Roger Raveelmuseum een monografisch museum is.

Zowel in 2002 als in 2005 duiken de cijfers naar omlaag. In vergelijking met 2001 is het bezoekersaantal in 2005 ook hier gedaald. Misschien heeft het tentoonstellingsprogramma hier mee te maken. Wim Lammertijn, medewerker in het Roger Raveelmuseum, bevestigt de neerwaartse evolutie in de bezoekersaantallen. Hij hoopt met meer doorgedreven promotie het tij te keren.²⁾

_

¹⁾ Cijfers verkregen van Toerisme Leiestreek op 9 februari 2006, lijst in bijlage op blz. 79.

²⁾ Informatie verkregen van de heer Wim Lammertijn, medewerker bij het Roger Raveelmuseum, via e-mail, 15 februari 2006.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek

Bezoekersaantallen	2001	2002	2003	2004	2005
Museum van Deinze en de Leiestreek	49 087	9 419	17 135	16 849	13166

Tabel 3: bezoekersaantallen Museum van Deinze en de Leiestreek 2001-2005. 1)

50000 45000 35000 25000 15000 10000

Bezoekersaantallen Museum van Deinze en de Leiestreek

Grafiek 3: bezoekersaantallen Museum van Deinze en de Leiestreek 2001-2005.

Opvallend is dat het jaar 2001 voor het Museum van Deinze en de Leiestreek een bijzonder goed jaar was qua aantal bezoekers. In totaal bezochten 49 087 mensen het museum. Ik besloot de jaarverslagen van het museum te raadplegen voor meer uitleg. Ik kwam te weten dat er af en toe een samenwerkingsverband is met andere musea, zoals in 2001 bij de tentoonstelling "Een Zeldzame Weelde: Kunst van Latem en Leiestreek 1900-1930". Het Museum voor Schone Kunsten te Gent toonde toen het symbolisme (de 1ste groep van Latem), het Museum van Deinze en de Leiestreek toonde het impressionisme (de 2de groep van Latem), en het Museum Dhondt-Dhaenens te Deurle toonde het expressionisme. De samenwerking was een enorm succes, te zien aan het hoge bezoekersaantal van dat jaar. Ik leid hieruit af dat samenwerken kan lonen.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek kreeg in 2002 minder bezoekers over de vloer. Hoewel een daling na het succes van 2001 te verwachten was, vond ik het noodzakelijk de zaak te onderzoeken. Na een gesprek met adjunct-conservator en promotor van mijn scriptie mevrouw Adeline Beurms, kwam ik te weten dat er in 2002 bewust geen grote projecten zijn uitgevoerd. De reden daarvoor was dat de conservator van het museum dat jaar niet aanwezig was omwille van een loopbaanonderbreking. De vervanger heeft toen geen grote projecten op touw gezet. In 2003 stijgt het aantal bezoekers. Vermoedelijk hebben de kunstliefhebbers toen de weg naar het museum opnieuw gevonden.

-

¹⁾ Cijfers verkregen van Toerisme Leiestreek op 9 februari 2006, lijst in bijlage op blz. 79.

In 2005 daalt het aantal bezoekers. Het museum was gesloten van 15 december 2005 tot en met 6 februari 2006 voor de verbouwing van de balie en de museumwinkel. Er zijn bewust geen grote tentoonstellingen georganiseerd, gezien de voorbereidingen voor het jaar 2006. Het museum viert namelijk zijn 25-jarig bestaan in 2006.

In vergelijking met 2001 is het bezoekersaantal in 2005 spectaculair gedaald. Aangezien 2001 een uitzonderlijk jaar was, is het beter te kijken naar het gemiddeld aantal bezoekers per jaar. Conservator mevrouw Veerle Van Doorne heeft mij verteld dat er per jaar gemiddeld 16 000 bezoekers komen. In vergelijking daarmee is het bezoekersaantal wel gedaald, maar niet zo spectaculair.

Een tabel en een vergelijkende grafiek illustreren de situatie van de drie musea.

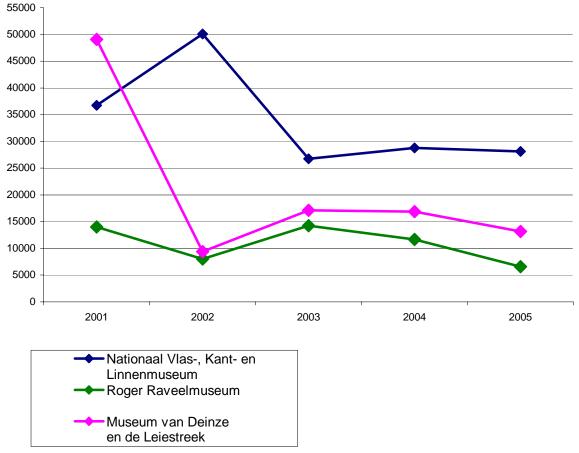
Bezoekersaantallen	2001	2002	2003	2004	2005
Nationaal Vlasmuseum	20 408	26 349	14 597	15 162	14 178
Kant - en Linnenmuseum	16 347	23 766	12 174	13 652	13 949
2 <u>Totaal Nationaal Vlas -, Kant - en</u>					
<u>Linnenmuseum</u>	36 755	50 115	26 771	28 814	28 127
Roger Raveelmuseum	2001	2002	2003	2004	2005
	14 000	8 049	14 234	11 650	6 587
					•
Museum van Deinze en de Leiestreek	2001	2002	2003	2004	2005
	49 087	9 419	17 135	16 849	13 166

Tabel 4: bezoekersaantallen van de drie musea 2001-2005¹⁾

-

¹⁾ Cijfers verkregen van Toerisme Leiestreek op 9 februari 2006, lijst in bijlage op blz. 79.

Grafiek 4: vergelijking bezoekersaantallen 2001-2005

Analyse grafieken bezoekersaantallen¹⁾

In grafiek 4 zijn de grafieken van de drie onderzochte musea verwerkt tot één geheel. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum staat hier als één museum geïllustreerd om een totaalbeeld te krijgen. De curves vertonen onderling grote verschillen tussen 2001 en 2003. De mogelijke oorzaken hiervoor zijn aangehaald bij de individuele grafieken 1, 2 en 3. Tussen 2003 en 2004 blijven de bezoekersaantallen in de drie musea min of meer stabiel. Tussen 2004 en 2005 dalen ze bij het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek. Bij het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum dalen de bezoekersaantallen minder uitgesproken. In vergelijking met 2001 zijn de bezoekersaantallen in 2005 bij de onderzochte musea gedaald.

_

¹⁾ - Jaarverslagen 2001-2004, kopieën verkregen van mevrouw Annie Leplae, medewerkster bij het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum, in het najaar van 2005.

⁻ Jaarverslagen 2001-2004 van het Museum van Deinze en de Leiestreek, geraadpleegd in het museum in de zomer van 2005.

Ik heb even gekeken of dat bij andere Leiestreekmusea ook het geval was. In februari 2006 heb ik contact opgenomen met Toerisme Leiestreek om de bezoekersaantallen van 2001 tot en met 2005 te integreren in mijn onderzoek.¹⁾ Aan de hand van die lijst ben ik nagegaan welke musea meer bezoekers hebben ontvangen in 2005 en welke minder, in vergelijking met 2001.

Bij de vier musea van Harelbeke zijn de cijfers van 2005 opgeteld, wat het onmogelijk maakt de individuele musea te vergelijken met de vorige jaren. Het gaat om het Museum Peter Benoit, het Museum voor Pijp en Tabak, het Nationaal Museum Vinkensport en het Archeologisch Museum.

Bij zes musea zijn de bezoekersaantallen gestegen tussen 2001 en 2005. De stijgers zijn het Museum René De Clercq te Deerlijk, het André Demetshuis te St.-Baafs-Vijve, het Nationaal Wielermuseum te Roeselare, het Nationaal Schoeiselmuseum te Izegem, het Nationaal Borstelmuseum te Izegem en het Kantmuseum te Olsene.

Bij veertien musea dalen de bezoekersaantallen tussen 2001 en 2005. Zowel het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum, het Roger Raveelmuseum als het Museum van Deinze en de Leiestreek behoren tot de dalers.

De cijfers van 2005 ontbreken voor het Begijnhofmuseum te Kortrijk en voor het Museum Gevaert-Minne. Dit laatste is al twee jaar gesloten is voor renovatiewerken. Het Heemkundig Museum te Moen heeft in de onderzochte periode steeds hetzelfde bezoekersaantal, wat waarschijnlijk niet mogelijk is.

Ik heb de bezoekersaantallen van alle musea opgeteld in onderstaande tabel om een totaalbeeld te krijgen. Op de volgende bladzijde heb ik die tabel omgezet in een grafiek. Ik heb er de curves van het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum, het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek aan toegevoegd om de individuele trend te vergelijken met de globale trend.

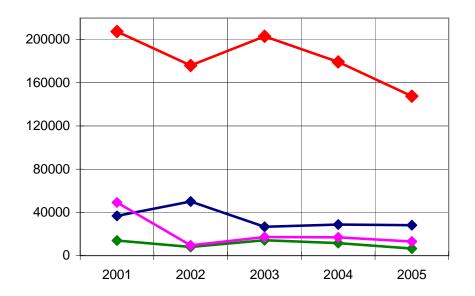
	2001	2002	2003	2004	2005
Alle musea van de Leiestreek	207 597	176 114	203 056	179 381	147 542

Tabel 5: bezoekersaantallen van de musea van de Leiestreek.

_

¹⁾ Cijfers verkregen van Toerisme Leiestreek op 9 februari 2006, lijst in bijlage op blz. 79.

Vergelijkende grafiek

Grafiek 5: vergelijkende grafiek van de drie musea ten opzichte van alle Leiestreekmusea.

Globaal gezien zijn de bezoekersaantallen van alle Leiestreekmusea tussen 2001 en 2005 gedaald. Grafiek 5 vertoont een golvende lijn met pieken in 2001 en 2003. De dalende trend vanaf 2004 zet zich verder in 2005. Die trend ombuigen in 2006 is dan ook een belangrijke doelstelling.

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum gaat tegen de globale curve in. De viering van 20 jaar Vlasmuseum in 2002 speelt hierin waarschijnlijk een rol. Het Roger Raveelmuseum volgt de globale curve, maar met lichte schommelingen. Het Museum van Deinze en de Leiestreek stemt overeen met de globale curve. De bezoekersaantallen van de musea met elkaar vergelijken is moeilijk doordat ze zich in verschillende ontwikkelingsstadia bevinden.

De bezoekersaantallen kunnen afhangen van de activiteitenkalender. Tijdelijke samenwerkingsverbanden tussen musea en advertenties in kranten en tijdschriften kunnen bezoekers lokken. Renovatiewerken zijn nefast voor de bezoekersaantallen, maar nodig om de kwaliteit te blijven waarborgen.

3.2 Profiel van de huidige museumbezoeker 1)

3.2.1 Enquêtes van april 2005 tot en met juni 2005

Hierbij is het de bedoeling een algemeen beeld te schetsen van het bezoekersprofiel. Uiteraard gaat het hier om een beperkte steekproef. De enquêteformulieren zijn ingevuld op individuele basis. Voor schoolgroepen zijn het de leerkrachten die de formulieren invullen.

6 Vaststellingen over het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum

De 88 ingevulde formulieren zijn onderverdeeld in 58 individuele bezoekers, 25 groepsleden en 5 leerkrachten.

Museumbezoeker

Het best vertegenwoordigd zijn de bezoekers van 51 jaar en ouder. Gepensioneerden, vrouwen en Nederlandstaligen zijn in de meerderheid.

Woonplaats

Veel individuele bezoekers komen uit eigen streek, meer dan de helft komt uit West-Vlaanderen en maar liefst 1 op 5 uit Kortrijk zelf. Dat is opvallend, want normaal gezien zijn bezoeken in eigen streek niet gebruikelijk. Op 17 april 2005 was er de Erfgoeddag, volgens de enquêtes kwam 1 op 5 bezoekers precies op die dag naar het museum. Van 5 maart tot en met 30 april 2005 vond de tentoonstelling "gHOED geMUTSt" plaats. Beide acties hebben waarschijnlijk gezorgd voor extra belangstelling bij de lokale bevolking. Bij groepen is er een grotere spreiding te zien qua provincies, maar de bezoekers komen voornamelijk uit Vlaanderen. Schoolgroepen komen uit de omgeving van het museum.

Contact met het museum

Individuele bezoekers verkrijgen informatie via vrienden, familie of kennissen. Bij groepen is het de vereniging die alles organiseert en dus de informatie verzamelt.

Vervoermiddel

Individuele bezoekers komen met de wagen. Groepen komen van verder, meestal met de touringcar. Schoolgroepen komen te voet of met de touringcar.

Eerdere bezoeken

Individuele bezoekers komen doorgaans uit de omgeving van Kortrijk en hebben het museum meestal nog niet bezocht. Meer dan de helft van de groepsbezoekers bezochten het museum nog nooit. Een museumbezoek staat bij sommige scholen regelmatig op het programma.

¹⁾ Blanco enquêteformulieren en resultaten per museum in bijlage op blz. 80-103.

Inhoud en presentatie

Individuele bezoekers vinden de inhoud en de presentatie uitstekend. De onlangs in gebruik genomen audioguides zorgen ervoor dat de bezoeker goede en voldoende informatie krijgt. Daarnaast vinden de bezoekers de opstellingen mooi, overzichtelijk en realistisch.

Diezelfde dag

Individuele bezoekers beperken zich meestal tot het museumbezoek, soms doen ze het centrum van Kortrijk aan. Groepen bezoeken meestal nog het centrum van Kortrijk of andere steden in de omgeving. Scholen bezoeken die dag meestal nog iets in het centrum van Kortrijk.

Zaken die kunnen verbeteren en suggesties van de bezoekers

Zowel de individuele bezoekers als de groepen vinden dat de bewegwijzering en de parkeermogelijkheden beter kunnen. De rolstoeltoegankelijkheid is ook een pijnpunt. Scholen, en dan vooral de leerkrachten, vinden dat het sanitair beter kan.

De andere musea

Zowel bij de individuele bezoekers, bij de groepen als bij de scholen zijn het Museum van Deinze en de Leiestreek en het Roger Raveelmuseum niet bekend. De provinciegrenzen spelen waarschijnlijk een belangrijke rol.

Vaststellingen over het Roger Raveelmuseum

De 34 ingevulde formulieren zijn onderverdeeld in 23 individuele bezoekers, 9 leerlingen en 2 leerkrachten. Het aantal ingevulde formulieren van de groepen en de scholen is eigenlijk te klein om de gegevens op een juiste manier te interpreteren.

Museumbezoeker

We zien opnieuw dat Nederlandstaligen en vrouwen het best vertegenwoordigd zijn. De bezoekers zijn over het algemeen iets jonger, tussen 51 en 60 jaar. Er komen veel bedienden en studenten.

Woonplaats

Individuele bezoekers komen meestal uit Oost-Vlaanderen, hoewel meestal niet uit de directe omgeving van het museum. Studenten komen van scholen uit de buurt.

Contact met het museum

Individuele bezoekers verkrijgen informatie via vrienden, familie en kennissen of via het internet. Ze komen vooral uit Oost-Vlaanderen, bijna nooit uit de directe omgeving van het museum. Opvallend weer is dat ze niet naar de toeristische dienst gaan voor inlichtingen. Het zou wel kunnen dat ze informatie opvragen via e-mail. Studenten verkrijgen informatie via de school.

Vervoermiddel

Individuele bezoekers komen met de wagen, hoewel het museum te bereiken is met het openbaar vervoer. De studenten die deelnamen aan de enquête kwamen bijna allemaal te voet.

Eerdere bezoeken

Individuele bezoekers bezochten het museum meestal nog nooit.

Inhoud en presentatie

Zowel individuele bezoekers als studenten vinden de inhoud en de presentatie goed tot uitstekend. Het gebouw spreekt vooral de scholieren aan.

Diezelfde dag

Individuele bezoekers en studenten bezoeken zelden nog iets anders.

Zaken die kunnen verbeteren en suggesties van de bezoekers

Individuele bezoekers vinden dat een cafetaria gewenst is. Daarnaast vinden ze dat de bewegwijzering naar het museum en de parkeermogelijkheden beter kunnen. Sommige bezoekers zouden ook liever meer inspanningen zien op educatief gebied. Studenten zijn het met de individuele bezoekers eens over de cafetaria. Daarnaast vinden zij het vooral belangrijk dat de rondleidingen goed zijn.

De andere musea

Zowel individuele bezoekers als de studenten kennen het Museum van Deinze en de Leiestreek wel, het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is niet bekend. De provinciegrenzen spelen waarschijnlijk een grote rol.

7 Vaststellingen over het Museum van Deinze en de Leiestreek

De 66 ingevulde formulieren zijn onderverdeeld in 46 individuele bezoekers, 14 groepsleden en 6 leerkrachten.

Museumbezoeker

Zowel bij de individuele bezoeker als bij de groepen zijn vrouwen, Nederlandstaligen, gepensioneerden en ouderen vanaf 61 jaar het best vertegenwoordigd. Schoolkinderen tussen 7 en 15 jaar vormen een bijkomende groep, waarvoor het museum speciale en op maat gemaakte activiteiten uitwerkt.

Woonplaats

Hoewel bezoeken in eigen streek niet gebruikelijk zijn, komt bijna de helft van de individuele bezoekers uit Deinze. Een verklaring hiervoor kan zijn dat veel enquêtes zijn ingevuld op Erfgoeddag toen de toegang tot het museum gratis was. Groepen komen van buiten Deinze en

meestal via hun vereniging. Het museumbezoek is gekoppeld aan een uitstap, waarbij de Brielmeersen en St.-Martens-Latem erg in trek zijn. Scholen komen meestal uit Deinze zelf.

Contact met het museum

Individuele bezoekers vinden vooral informatie via vakbladen en opvallend weinig via een toeristische dienst. Bij groepen organiseert de vereniging het bezoek en informeert haar leden. Leerkrachten van scholen krijgen onder andere informatie van andere leerkrachten.

Vervoermiddel

Individuele bezoekers komen met de wagen, zelfs al komen ze van Deinze zelf en bezoeken ze die dag niets meer. Groepen komen van verder en dus is de touringcar het geschikte vervoermiddel.

Eerdere bezoeken

Individuele bezoekers hebben het museum meestal al eerder bezocht. Leden van groepen hebben het museum meestal nog nooit bezocht. De meeste leerkrachten bezochten het museum al eerder.

Inhoud en presentatie

Alle bezoekers vinden de inhoud van de tentoonstelling en de presentatie van de werken goed tot uitstekend. Redenen die de bezoekers hiervoor aanhalen zijn onder andere dat de werken overzichtelijk en mooi opgesteld zijn en dat ze de Leiestreek goed vertegenwoordigen.

Diezelfde dag

Individuele bezoekers beperken zich die dag meestal tot het museumbezoek. Als ze wel iets bezoeken dan zijn St.-Martens-Latem, het Kasteel Ooidonk en omgeving en de stad Gent in trek. Groepen bezoeken de Brielmeersen en ook St.-Martens-Latem. Opvallend is dat scholen het museumbezoek meestal niet koppelen aan een uitstap.

Zaken die kunnen verbeteren en suggesties van de bezoekers

Er is nood aan een cafetaria, er is er namelijk geen. Daarnaast heeft vooral de individuele bezoeker nood aan een betere bewegwijzering. Leden van groepen die gebruik maken van georganiseerd vervoer hebben hier geen moeite mee. Leerkrachten raden de musea aan nog meer promotie te voeren.

De andere musea

Doorgaans kennen de individuele bezoekers het Roger Raveelmuseum. Minder bekend is het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. De provinciegrenzen spelen vermoedelijk een grote rol. Groepen kennen geen van beide musea goed. Leerkrachten van scholen kennen het Roger Raveelmuseum, maar ook zij kennen het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum niet altijd.

3.2.2 Enquêtes van juli 2005 tot september 2005

De eerste periode liep van 5 april 2005 tot en met 30 juni 2005. Daarin waren de groepen en de scholen begrepen. Ik wilde wel eens weten wat er met de resultaten ging gebeuren als die twee categorieën wegvielen. De Belgische scholen sluiten immers in de zomer. En sommige verenigingen lassen een rustpauze in.

Hierbij is het de bedoeling een algemeen beeld te schetsen van het bezoekersprofiel. Uiteraard gaat het hier om een beperkte steekproef.

8 Vaststellingen over het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum

Er zijn 19 individuele bezoekers die de formulieren hebben ingevuld. Over het algemeen blijven de resultaten van de eerste periode gelden. Er zijn wel enkele verschillen.

Museumbezoeker

Net zoals in de periode van 5 april 2005 tot en met 30 juni 2005 komen Nederlandstaligen, vrouwen, gepensioneerden en ouderen vanaf 61 jaar het meest voor.

Woonplaats

De provincie West-Vlaanderen is opnieuw massaal vertegenwoordigd. Een opvallend verschil met de eerste periode is dat er in de zomerperiode meer buitenlanders komen.

Contact met het museum

Individuele bezoekers verkrijgen meestal informatie via vrienden, familie en kennissen, net zoals in de vorige periode.

Vervoermiddel

Individuele bezoekers komen meestal met de wagen.

Eerdere bezoeken

Buitenlanders hebben het museum over het algemeen nooit eerder bezocht, de mensen afkomstig uit West-Vlaanderen bezochten het museum wel al eens.

Inhoud en presentatie

Net zoals in de vorige periode vindt de bezoeker de inhoud van de tentoonstelling en de presentatie van de werken uitstekend.

Diezelfde dag

Individuele bezoekers bezoeken die dag meestal niets meer in de streek. Mensen van buiten West-Vlaanderen doen dat soms wel. Enkelen bezoeken het centrum van Kortrijk.

Zaken die kunnen verbeteren en suggesties van de bezoekers

Vooral de bewegwijzering blijft een pijnpunt.

De andere musea

Individuele bezoekers kennen het Museum van Deinze en de Leiestreek en het Roger Raveelmuseum meestal niet. De provinciegrenzen spelen waarschijnlijk een belangrijke rol.

Vaststellingen over het Roger Raveelmuseum

Aangezien slechts twee bezoekers bereid waren de enquêtes in te vullen, is er voor de tweede periode geen afdoende informatie. De eerste periode was wel voldoende om een bijdrage te leveren aan de algemene conclusie die later in het hoofdstuk volgt.

Vaststellingen over het Museum van Deinze en de Leiestreek:

Er zijn 23 individuele bezoekers die de formulieren hebben ingevuld. Over het algemeen blijven de resultaten van de eerste periode gelden. Er zijn wel enkele verschillen.

Museumbezoeker

Net zoals in de periode van 5 april 2005 tot en met 30 juni 2005 gaat het hier vooral over Nederlandstaligen, gepensioneerden en ouderen vanaf 61 jaar of ouder. In deze periode zijn er ongeveer evenveel mannen als vrouwen.

Woonplaats

De provincie Oost-Vlaanderen is opnieuw massaal vertegenwoordigd. Een opvallend verschil met de eerste periode is dat er in de zomerperiode meer buitenlanders naar het museum komen.

Contact met het museum

Individuele bezoekers vinden nog altijd hun informatie via vakbladen. In vergelijking met de eerste periode is de toeristische dienst meer in trek en dan vooral bij de Nederlanders.

Vervoermiddel

Individuele bezoekers komen meestal met de wagen, zelfs al komen ze uit Deinze en bezoeken ze die dag niets meer.

Eerdere bezoeken

Buitenlanders hebben het museum over het algemeen nooit eerder bezocht, de mensen afkomstig uit Oost - en West-Vlaanderen bezochten het museum wel al eens.

Inhoud en presentatie

Net zoals in de vorige periode vindt de bezoeker de inhoud van de tentoonstelling en de presentatie van de werken goed tot uitstekend. Redenen die de bezoekers hiervoor aanhalen zijn onder andere dat de werken overzichtelijk en mooi opgesteld zijn en dat ze de Leiestreek goed vertegenwoordigen.

Diezelfde dag

Individuele bezoekers bezoeken die dag meestal niets meer in de streek. Als ze wel iets bezoeken dan zijn Sint-Martens-Latem en de Brielmeersen opnieuw in trek.

Zaken die kunnen verbeteren en suggesties van de bezoekers

Er is nood aan een cafetaria of iets dergelijks, er is er namelijk geen. Daarnaast heeft vooral de individuele bezoeker nood aan een betere bewegwijzering. Ze willen vooral grotere borden of borden met een groter lettertype. In het museum zelf zouden ze graag hebben dat de koperen plaatjes bij de werken wat beter leesbaar zijn.

De andere musea

Doorgaans kennen de individuele bezoekers het Roger Raveelmuseum. Minder bekend is het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. De provinciegrenzen spelen waarschijnlijk een grote rol.

3.2.3 Globaal beeld

Uit de enquêtes blijkt dat vooral vrouwen, Nederlandstaligen, gepensioneerden en ouderen vanaf 51 jaar het grootste aandeel hebben in de bezoekersaantallen. Hoewel er een zelfde patroon is bij de drie musea, is het onduidelijk of die categorie bezoekers meer geïnteresseerd is dan wel meer bereid is de formulieren in te vullen. Ik vermoed dat beide elementen meespelen.

Voor de woonplaats van de bezoekers zijn er opvallende kenmerken. Meestal bezoeken mensen hun directe omgeving niet, tenzij in het verleden met de school. Ze doen dat wel op speciale dagen zoals op de Erfgoeddag of als de toegang tot het museum gratis is. Groepen komen meestal van andere provincies, doorgaans met hun vereniging die alles voor hen organiseert. Schoolgroepen komen meestal uit de buurt. Tijdens de zomer komen er meer buitenlanders. De scholen zijn dan gesloten en het verenigingsleven draait op een laag pitje.

Bij het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum komt de individuele bezoeker vooral in contact met het museum via vrienden, familie of kennissen. Voor het Roger Raveelmuseum geldt hetzelfde, maar het internet speelt hier ook een belangrijke rol. Bij het Museum van Deinze en de Leiestreek komt de individuele bezoeker met het museum in contact via publicaties en advertenties in vakbladen. Leden van groepen daarentegen laten doorgaans alles over aan hun vereniging die alles voor hen uitwerkt. Bij de meeste scholen halen de leerkrachten hun informatie bij andere leerkrachten. De museumbezoekers gaan weinig naar toeristische diensten. Dat kan komen doordat de mensen eerder het internet raadplegen en via e-mail informatie aanvragen. Het zijn vooral de Nederlanders die tijdens de zomer de toeristische diensten raadplegen.

Wat opvalt is dat de volwassenen over het algemeen zeggen dat ze uit interesse komen. Hier is er een verschil in vergelijking met de scholieren. Bij het Roger Raveelmuseum kwamen de jongeren zelf aan het woord. Het was interessant om eens te zien wat ze denken over een museum met hedendaagse kunst. De woonplaats en leeftijd zijn niet altijd ingevuld, de meningsvragen doorgaans wel. Veel kinderen zeggen rechtuit dat het museumbezoek verplicht is. Ze vinden goede rondleidingen belangrijk en die kunnen volgens hen beter. Aangezien scholieren de bezoekers van morgen zijn, zouden de musea en de sector rekening moeten houden met hun wensen. Het moet misschien interactiever, met alle zintuigen in de aanslag. Investeren in de toekomst kan onder andere met meer multimedia in de musea. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum is op de goede weg met de audioguides. Computers in de musea zouden ook tot de mogelijkheden kunnen behoren.

De spreuk "Mijn auto, mijn vrijheid" gaat hier zeker op. De individuele bezoeker komt onherroepelijk met de wagen, hoewel het soms helemaal niet ver is en hij die dag geen andere bezoeken aflegt. Vooral bij het Museum van Deinze en de Leiestreek is dat goed te zien. Het station van Deinze ligt nog geen kilometer verwijderd van het museum en toch komt bijna iedereen met de wagen. Bij groepen is vooral de touringcar sterk vertegenwoordigd en dat is ook logisch. De touringcar kan immers veel mensen tegelijk vervoeren, is wendbaar in tijd en ruimte en bezorgt de bezoekers een dag zonder stress. Scholen komen ook met de touringcar, hoewel de meeste scholen op wandelafstand gelegen zijn van het plaatselijke museum. Hier geldt de gewoonte om binnen de provinciegrenzen te blijven, waarschijnlijk om de kostprijs laag te houden.

Doordat de individuele bezoeker zijn eigen streek doorgaans links laat liggen, bezoekt hij het museum meestal voor het eerst. Groepen komen van andere provincies en hebben het museum nooit eerder bezocht. Scholen blijven doorgaans dichter bij huis en leerkrachten hebben het museum vaak vooraf bezocht.

De bezoeker vindt de tentoonstelling qua inhoud en presentatie goed tot uitstekend, hij is doorgaans heel tevreden over zijn bezoek. Veel voorkomende argumenten zijn dat de werken overzichtelijk en mooi zijn opgesteld. Opvallend is dat de vriendelijkheid van het personeel een belangrijke rol speelt voor alle bezoekers in de drie onderzochte musea. Daarnaast scoren de openingsuren ook goed.

Diezelfde dag bezoekt de individuele bezoeker meestal niets meer. Als hij dat wel doet dan zijn Sint-Martens-Latem, het Kasteel Ooidonk en Gent in trek. Bij groepen is het museumbezoek meestal gekoppeld aan een uitstap. Het centrum van Kortrijk en omliggende steden komen aan bod bij een bezoek aan het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. Bij een bezoek aan het Museum van Deinze en de Leiestreek en het Roger Raveelmuseum scoren de Brielmeersen en Sint-Martens-Latem hoog. Ik stel vast dat de bezoeken meestal binnen de provinciegrenzen blijven, hierbij zal de kostprijs ook wel een rol spelen. Scholen bezoeken zelden nog iets dezelfde dag, wat kan komen omdat ze de kosten laag moeten houden of omdat het niet in het programma past.

Toch is er altijd ruimte voor verbetering. Bij het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum vinden zowel de individuele bezoekers als de groepen dat de bewegwijzering en de parkeermogelijkheden beter kunnen. Het is opvallend dat ook hier de bewegwijzering een pijnpunt is. Meer gedetailleerde informatie op de websites en een verwijzing naar die websites in advertenties zouden misschien helpen. Parkeren is en blijft moeilijk. De alternatieve reismogelijkheden met trein en lijnbus zijn vaak tijdrovend, niet flexibel en soms prijzig. Bovendien moet de reiziger de reisroute en reistijden zelf opzoeken, wat voor sommige mensen moeilijk is. Een goede samenwerking tussen de musea en de vervoersmaatschappijen zou kunnen zorgen voor een betere informatiestroom naar de bezoekers toe. B-dagtrips zouden een oplossing kunnen zijn, maar dan wel met gedetailleerde informatie over de reisroute en de dienstregelingen om de klant optimaal te begeleiden. De toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers is ook een pijnpunt, doordat de bovenverdiepingen van het oude gebouw enkel toegankelijk zijn via de trap. Positief is wel dat het museum een herberg heeft op het domein.

Bij het Roger Raveelmuseum zouden de individuele bezoekers een cafetaria willen. Het is misschien mogelijk te verwijzen naar het café om de hoek, als dat mag. Daarnaast vinden ze dat de bewegwijzering naar het museum en de parkeermogelijkheden beter kunnen. Het museum ligt pal in de dorpskern, misschien is een nabijgelegen parkeerterrein een oplossing, als er genoeg geld en plaats voor handen zijn. Sommige bezoekers zouden ook liever meer inspanningen zien op educatief gebied. De studenten zijn het met de individuele bezoeker eens over de cafetaria. Daarnaast vinden zij het vooral belangrijk dat de rondleidingen goed zijn. Het management van het museum staat op een keerpunt. De nieuwe conservator, de heer Piet Coessens, kan nieuwe impulsen geven.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek heeft nood aan een cafetaria. Hoewel de stad en haar gezellige cafés alle mogelijkheden bieden, voelt de bezoeker het als een gemis dat een consumptie niet mogelijk is. Daarnaast heeft vooral de individuele bezoeker nood aan een betere bewegwijzering naar het museum. Hij komt voornamelijk in contact met het museum via vakbladen, waar de bewegwijzering meestal niet in staat. Op de website van het museum staat de reisroute wel vermeld. Een goede verwijzing in de vakbladen naar de website zou misschien helpen. Leden van groepen hebben hier geen moeite mee aangezien de touringcarbestuurder weet hoe hij er moet geraken.

Bij de bekendheid spelen de provinciegrenzen een heel belangrijke rol. In de enquête afgenomen in de drie musea viel het op dat de Oost-Vlamingen enkel de Oost-Vlamingen musea kennen en de West-Vlamingen alleen het West-Vlaamse museum.

3.3 Besluit

Globaal gezien dalen de bezoekersaantallen van de Leiestreekmusea tussen 2001 en 2005. In het volgende hoofdstuk bekijk ik enkele aspecten die daarin een rol kunnen spelen.

Vijftigers en zestigers zijn het best vertegenwoordigd in de bezoekersaantallen van de enquêtes. De ondervraagden kennen en bezoeken doorgaans enkel de musea die gelegen zijn in de eigen provincie. Gratis toegang en evenementen zijn een extra lokmiddel. De ondervraagden zijn doorgaans tevreden over hun museumbezoek. Toch willen ze een aantal praktische zaken verbeterd zien. De educatieve werking moet kinderen stimuleren om een museum te bezoeken.

HOOFDSTUK 4: DE PROMOTIE

Musea behoren tot de bezoekersitems van een stad en hebben net zoals andere bezoekersitems promotie nodig.

In het eerste deel van het hoofdstuk bekijk ik initiatieven die de musea nemen om interesse te wekken bij het publiek. Daarna belicht ik de voornaamste toeristische brochures en reisgidsen. In beide delen komt het internet aan bod. Ik heb de websites uitgeplozen volgens drie criteria, namelijk de gebruiksvriendelijkheid, de inhoud en de illustraties. Bij de inhoud komen zaken aan bod als de informatie over de collectie, de toekomstige activiteiten en daarnaast ook de praktische informatie zoals het adres, het telefoonnummer, het e-mail adres, de reisroute, de openingsuren en sluitingsdagen en de prijs.

4.2 Hoe promoten de musea zichzelf

4.2.1 Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum¹⁾

Het museum neemt deel aan de jaarlijkse Erfgoeddag in de maand april en aan de jaarlijkse Open Monumentendag in september.

Toeristische gidsen en leerkrachten krijgen gratis toegang tot het museum als ze een beroepskaart voorleggen. Soms is de toegang ook gratis voor het grote publiek. Op de Trein-Tram-Busdag kan de bezoeker op vertoon van het treinticket het museum bezoeken aan een voordeliger tarief. Lidmaatschapkaarten van verenigingen geven recht op korting.

In 2004 deed het museum een beroep op de bevolking om bij te dragen aan de tentoonstelling "t Blijft in de familie". De mensen brachten toen antieke doopkleedjes en oude babyfoto's mee. In het Vlasmuseum konden de bezoekers zich tooien in de kledij van een vlasboer en een familiefoto laten nemen tussen één van de taferelen van de vlasverwerking.

Op het gebied van educatieve werking organiseert het museum cursussen kantklossen voor jong en oud.

Het museum werkt voor de promotie samen met de Stedelijke Musea van Kortrijk, namelijk met de Groeningeabdij, het Broelmuseum en het Begijnhofmuseum. Daarnaast is er een tijdelijke samenwerking met andere Vlaamse textielmusea, namelijk met het MIAT te Gent, het Stedelijk Textielmuseum te Ronse en het Breigoedmuseum te Sint-Niklaas. Zo is er van 2004 tot en met 2006 de kerntentoonstelling "gHOED ge MUTSt". Ze komt achtereenvolgens naar elk museum, waarbij de musea hun persoonlijke toets kunnen toevoegen.

Het museum werkt ook samen met de West-Vlaamse Gidsenkring. Het museum organiseert soms een specifieke opleiding voor museumgidsen. In 2003 kwamen oud-vlassers hun levenservaringen delen met de gidsen.

¹⁾ Jaarverslagen van 2001-2004, kopieën verkregen van mevrouw Annie Leplae, medewerkster bij het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum, in het najaar van 2005.

Dankzij de uitbreiding van het museumnetwerk en in samenspraak met Toerisme Leiestreek kwam in 2000 de gezamenlijke brochure "musea@leiestreek.be"¹⁾ uit. Het was een mooie publicatie met een dertigtal kleine en middelgrote musea in de Leiestreek. Sinds 2004 is er een brochure in zakformaat en die noemt "Cultuurbeleven aan de waterkant"²⁾. Begin 2006 kwam de brochure "Musea in de Leiestreek"³⁾ uit, met als smaakmaker Wouter Deprez, bij het publiek bekend als "de slimste mens".

Soms moet het museum betalen voor advertenties in publicaties, zoals bijvoorbeeld voor een vermelding in "Cultuurbeleven aan de waterkant" van Toerisme Leiestreek. Voor het publiek zijn de meeste brochures gratis te verkrijgen.

Persconferenties, interviews op de radio en reportages op de televisie kunnen een groot publiek bereiken. Zo zond Vlaanderen Vakantieland in 2004 de reportage "Vlas in de Leiestreek" uit.

Het museum heeft geen eigen website, de internetgebruiker moet de website van de stad Kortrijk raadplegen. Er zijn meerdere manieren om op de webpagina van het museum terecht te komen. Op www.kortrijk.be komt de bezoeker via "Toerisme" en "Musea, erfgoed, tentoonstellingen" op een pagina met de link "musea-erfgoed-kortrijk". De link leidt de bezoeker naar de website www.musea-erfgoed-kortrijk.be, die alle Kortrijkse musea vermeldt. Het Nationaal Vlasmuseum en het Kant - en Linnenmuseum staan naast elkaar en de bezoeker moet klikken om het gewenste museum te selecteren. Ik vroeg mij af waarom het museum geen eigen website heeft. Mevrouw Annie Leplae die verantwoordelijk is voor de promotie, heeft mij verteld dat het museum een stedelijk museum is en ervoor kiest op de gezamenlijke website te staan van de stad Kortrijk.

Per museum zijn er twee pagina's voorzien met uitleg over de collectie en over de praktische zaken. Het geeft de bezoeker voldoende informatie over wat hij mag verwachten. De toekomstige activiteiten beperken zich tot de eerstvolgende activiteit. Er is een kaart die de bereikbaarheid van het museum illustreert. De kaart is duidelijk en heeft een extra troef doordat ze ook andere Kortrijkse musea vermeldt zoals de Groeningeabdij en het Begijnhofmuseum. Er zijn voldoende illustraties van de collectie te zien, vooral de veranderende foto's bovenaan zijn leuk. Jammer is wel dat het hoofdmenu links blijft staan gedurende het hele internetbezoek. Hoewel het op die manier makkelijk is de andere onderdelen van de website te raadplegen, moet de bezoeker voortdurend de schuifbalken hanteren om alles te kunnen lezen. Als de bezoeker de hoofdsite achterwege laat en onmiddellijk www.musea-erfgoed-kortrijk.be ingeeft, komt het hoofdmenu niet op het scherm. De museumsite neemt dan het volledige scherm in, wat de leesbaarheid vergroot en veel aangenamer is. Het zou dus misschien beter zijn die website op alle museumpublicaties te zetten.

¹⁾ Musea@leiestreek.be, Richard Vanacker, Kortrijk, 2000, 28 blz.

²⁾ VAN DEN HEEDE, V., DEPREZ, L., <u>Cultuurbeleven aan de waterkant</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2004, 76 blz.

³⁾ VANHEE, K., e.a., Musea in de Leiestreek, Stefaan Bral, Kortrijk, 2006, 44 blz.

4.1.2 Het Roger Raveelmuseum 1)

3

Het museum neemt deel aan de jaarlijkse Erfgoeddag in de maand april en aan de jaarlijkse Open Monumentendag in september.

Kinderen jonger dan twaalf jaar kunnen het museum gratis bezoeken. Er zijn ook kortingen voor studenten en senioren.

Het museum beschikt over een folder in drie talen met een beknopte uitleg over het gebouw, de kunstenaar en de collectie. Daarnaast staat er ook praktische informatie in zoals de openingstijden.

Er zijn workshops voor kinderen mogelijk. Zo kunnen ze bijvoorbeeld een schilderij natekenen. Op aanvraag zijn er begeleide bezoeken voor scholen en groepen.

Bij tijdelijke tentoonstellingen stuurt het museum een uitnodiging naar meer dan 2000 personen. Daarnaast houdt het museum contact met de pers via e-mails. Hierdoor verschijnen er artikels in kranten en tijdschriften. Verenigingen kondigen de tentoonstellingen aan in hun publicaties. Persconferenties, interviews en televisiereportages zijn promotiemiddelen die een groot publiek kunnen bereiken. Iedere bezoeker ontvangt een beknopte tekst over de tijdelijke tentoonstelling.

Soms moet het museum betalen voor advertenties in publicaties, zoals bijvoorbeeld voor een vermelding in "Cultuurbeleven aan de waterkant" van Toerisme Leiestreek. Voor het publiek zijn de meeste brochures gratis te verkrijgen.

Het museum werkt ook af en toe samen met andere musea. Zo was er in 2003 een gezamenlijke tentoonstelling rond kunstenaar Gustaaf De Smet. Het Museum van Deinze en de Leiestreek en het Museum Dhondt-Dhaenens werkten toen samen met het Roger Raveelmuseum.

Sinds 2006 maakt het Roger Raveelmuseum deel uit van "E 17 West", een initiatief van de provincie West-Vlaanderen. Er is een folder die een overzicht geeft van de instellingen die hedendaagse beeldende kunst aanbieden en gelegen zijn langs de E 17. Op de website www.e17west.be staan de deelnemende musea en galerieën aangeduid. Voor het Roger Raveelmuseum is de informatie niet beschikbaar in het Engels, voor de andere wel. De website is niet beschikbaar in het Frans.

Het museum heeft werk gemaakt van een eigen website. Op www.rogerraveelmuseum.be kan de bezoeker meer te weten komen over het museumgebouw, over de kunstenaar en over de tentoonstellingen. De website is te raadplegen in het Nederlands, in het Frans en in het Engels en verschaft de bezoeker uitgebreide informatie. Alleen de informatie over de toekomstige activiteiten laat te wensen over. De website vermeldt enkel de lopende tentoonstelling en de tentoonstellingen van de afgelopen jaren. Er zijn meer dan voldoende illustraties. Luchtfoto's

¹⁾ Informatie verkregen van de heer Wim Lammertijn, medewerker bij het Roger Raveelmuseum, via e-mail, 15 februari 2006.

²⁾ VAN DEN HEEDE, V., DEPREZ, L., <u>Cultuurbeleven aan de waterkant</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2004, 76 blz.

laten de dorpskern van Machelen zien en de bewegende foto's van de streek en van het museum geven de website iets extra's. Er zijn ook enkele kunstwerken te bewonderen als voorproefje. Daarbij heeft het museum getracht de website interactief te maken. De bezoekers kunnen op kunstwerken klikken om details te bekijken. De praktische informatie is goed, alle essentiële gegevens zoals het adres en de openingstijden zijn er in opgenomen. Er is een routekaart bijgevoegd die voldoende duidelijk is. Daarnaast vindt de bezoeker links naar andere musea zoals naar de websites van het S.M.A.K. in Gent en het Museum van Deinze en de Leiestreek in Deinze.

4.1.3 Het Museum van Deinze en de Leiestreek 1)

Het museum doet mee aan de jaarlijkse Erfgoeddag in de maand april en aan de jaarlijkse Open Monumentendag in september.

Toeristische gidsen en leerkrachten krijgen gratis toegang tot het museum als ze een beroepskaart voorleggen. Er zijn gratis opendeurdagen voor de lokale bevolking en die hebben veel succes. Pasgehuwden van Deinze mogen het museum eens gratis bezoeken. Daarnaast geven lidmaatschapskaarten van verenigingen recht op korting.

Het museum beschikt over een museumfolder in drie talen die gratis te verkrijgen is in het museum, in de bibliotheek van Deinze, bij VVV Leiestreek en op vele andere plaatsen. Er is een activiteitenkalender met een overzicht van de tentoonstellingen en ook die is gratis. Het museumpersoneel stelt catalogi samen die de tentoonstellingen illustreren. Er is een museumcatalogus voor de vaste collectie en een extra catalogus voor bijna elke tijdelijke tentoonstelling.

Daarnaast zijn er betaalde en onbetaalde publicaties. Zo plaatst het museum advertenties in kranten en in tijdschriften en maakt het bij grote tentoonstellingen gebruik van de lichtkrant in stations. Er komen affiches te hangen in horecazaken en winkels, wat het museumpersoneel in Deinze en omgeving zelf doet. De conservator geeft persconferenties en interviews op radio en televisie. In augustus 2005 bijvoorbeeld gaf conservator mevrouw Veerle Van Doorne een interview op Radio 2. In het programma "De Zonnekant" kwamen de Leiestreek en het museum aan bod.

Het museum maakt ook promotie in het buitenland. De medewerkers sturen folders, affiches en uitnodigingen naar musea in Nederland, Noord-Frankrijk en Duitsland, aangezien er vanuit die landen ook interesse is.

Voor kunstbeurzen is er tijd noch personeel voorhanden, maar het museum kan wel folders, affiches en dergelijke ter beschikking stellen.

Het museum werkt samen met VVV Leiestreek die het museum promoot via dagtrips. Daarnaast houdt het museum contact met bedrijven en privé-personen voor sponsoring.

Het museum stuurt e-mails naar Vlaamse scholen om ze in te lichten over tentoonstellingen en over de educatieve werking. De bezoekers kunnen zich in het mailingbestand laten opnemen om op de hoogte te blijven van de museale activiteiten.

¹⁾ Jaarverslagen 2001-2004 van het Museum van Deinze en de Leiestreek, geraadpleegd in het museum in de zomer van 2005.

Dan is er nog de bruikleen die heel belangrijk is voor de naambekendheid van het museum. Als het museum een werk in bruikleen geeft aan een ander museum, dan is de naam van het museum vermeld bij het tentoongestelde werk en in de museumcatalogus. Zo krijgt de bezoeker een voorproefje van de collectie, wat hem kan aanzetten tot een bezoek aan het Museum van Deinze en de Leiestreek.

Er is ook af en toe een samenwerkingsverband met andere musea, zoals in 2001 bij de tentoonstelling "Een Zeldzame Weelde: Kunst van Latem en Leiestreek 1900-1930".

Het museum heeft een verzorgde en overzichtelijke website die te raadplegen is in het Nederlands, in het Frans en in het Engels. Op www.museumdeinze.be vindt de bezoeker informatie over de geschiedenis van het museum en over de collecties in de afdelingen plastische kunsten en volkskunde. Links op de webpagina staan de hoofdcategorieën, de subcategorieën staan bovenaan de pagina. Inhoudelijk is de website goed. De geplande tentoonstellingen van het volledige jaar staan er netjes onder elkaar met de data en meer uitleg. Daarnaast komen de educatieve werking en de museumwinkel aan bod. De praktische informatie is in orde. De bereikbaarheid van het museum is uitgelegd voor gebruikers van het openbaar vervoer en voor automobilisten. De routekaart die iets duidelijker is dan die van het Roger Raveelmuseum. Voor fietsers staat er vermeld dat het museum gelegen is op de "Elfdorpenroute" en op de "Leiestreekroute".

De website verwent de bezoeker met uitleg over de bezienswaardigheden in de omgeving van het museum. Het Kasteel Ooidonk, de Graanstokerij Filliers, de Onze-Lieve-Vrouwekerk en de Brielmeersen komen aan bod.

De illustraties zijn mooi en duidelijk, maar de website kon in 2005 interactiever. In 2006 bestaat het museum 25 jaar. Op de website staan een promotiefilmpje en een interview met de conservator. Het filmpje werpt een blik op de collectie, op het gebouw en op de omgeving. Voor kinderen zouden bewegende foto's en spelletjes leuk zijn. Zo zouden ze op een andere manier in contact komen met het museum.

4.3 Hoe promoot de toeristische sector de musea

In het vorige punt heb ik vermeld wat de musea zoal doen om zich te promoten. Hier ga ik na wat de toeristische sector doet om de musea te promoten.

In het voorjaar van 2005 kon ik tijdens een bezoek aan de toeristische dienst van Roeselare heel wat informatie verzamelen. Die pluis ik uit naar inhoud en praktische informatie. Daarnaast heb ik in het winkelcentrum van Kuurne de Standaard Boekhandel bezocht. Alles wat ik kon vinden over de Leiestreek heb ik me aangeschaft. Ten slotte heb ik ook nog zoveel mogelijk websites trachten te vinden rond de drie musea.

4.2.1 Toeristische brochures die de musea vermelden

Ik bekijk een gids over toeristische attracties in België, de brochures van de Leiestreek en de recreatiegidsen van West - en Oost-Vlaanderen.

➤ Gids 2005: Toeristische Attracties en Musea van België ¹⁾

De brochure is een verzameling van de Belgische toeristische attracties die aangesloten zijn bij de vereniging Toeristische Attracties. Zowel musea, tuinen, dierenparken, kastelen, grotten, attractieparken als ambachten staan erin vermeld per provincie. Enkel het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum komt aan bod in de brochure. Vermoedelijk zijn het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek niet aangesloten bij de vereniging.

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum staat samen met het Broelmuseum, de Groeningeabdij en het Begijnhofmuseum onder de categorie "Monumenten en Musea". De uitleg over het museum is amper vijf regels lang, maar de praktische informatie is heel uitgebreid. De lezer komt alles te weten over de openingstijden, de prijs, de duur van het bezoek, de parkeermogelijkheden en de bereikbaarheid. Naast het adres, het telefoonnummer en het faxnummer staan er ook het e-mail adres en de website bij vermeld. Ik vind het jammer dat het de algemene website van Kortrijk is, waardoor de internetgebruiker enkele stappen meer moet doen om op de museumsite te geraken. In plaats van www.kortrijk.be zou ik www.musea-erfgoed-kortrijk.be schrijven, wat de internetgebruiker tijd en moeite zou besparen.

➤ Cultuurbeleven aan de waterkant 2004²⁾

De brochure in zakformaat is van Toerisme Leiestreek en bestaat sinds 2004³⁾. De brochure is ingedeeld in twee delen, namelijk de "Trajecten in de Leiestreek" en de "Musea Leiestreek". De "Trajecten in de Leiestreek" zijn trajecten rond een welbepaald thema zoals "Vlas", "Moderne architectuur" en "Schilders". De lezer krijgt eerst wat uitleg over het thema en een kaart duidt de plaatsen aan die iets te maken hebben met het thema. Die plaatsen zijn toegelicht op de bladzijden die volgen, maar er is geen reisroute uitgestippeld. In het onderdeel "Musea Leiestreek" komen de collecties uitgebreider aan bod.

Bij het thematraject "Vlas" is de uitleg over de collectie beperkt net zoals de praktische informatie. Enkel het adres, de openingstijden en de website www.kortrijk.be/musea zijn vermeld.

Het Roger Raveelmuseum behoort tot twee thematrajecten, namelijk "Moderne architectuur" en "Schilders". Bij het eerste traject komt uiteraard het gebouw meer aan bod dan de collectie. Beide trajecten zijn voorzien van foto's.

²⁾ VAN DEN HEEDE, V., DEPREZ, L., <u>Cultuurbeleven aan de waterkant</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2004, 76 blz.

¹⁾ Gids 2005: Toeristische Attracties en Musea van België, 2005, 111 blz.

³⁾ E-mail naar mevrouw Aurelia Leyn, regiomedewerkster bij Toerisme Leiestreek vzw, 21 juli 2005, antwoord op 17 augustus 2005.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek maakt deel uit van het thematraject "Schilders". Er staat wat uitleg over de collectie en er is een foto te zien van het paradepaardje van het museum, namelijk "De Bietenoogst" van Emile Claus.

➤ Leiekantjes 1)

Leiekantjes is een uitgave in zakformaat van Toerisme Leiestreek en bestaat sinds 2002²⁾. De brochure behandelt alle aspecten van de Leiestreek en is ingedeeld in twee delen, namelijk "Ontdek" en "Op weg". In de eerste rubriek staat uitleg over fietsen en wandelen, over hoeveproducten, over watertoerisme en over kunst en cultuur. Voor de routes is geen bestelformulier aanwezig in de brochure. Bij kunst en cultuur staan alle musea van de Leiestreek opgesomd. In de rubriek "Op weg" zijn de steden en gemeenten alfabetisch gerangschikt. De lezer vindt er de bezienswaardigheden, leuke eetadressen en tips voor activiteiten met de kinderen.

De drie musea zijn vermeld in beide onderdelen. De uitleg over de musea is summier, maar komt overeen met het doel van de brochure, namelijk een zo volledig mogelijk overzicht geven van het aanbod. Praktische informatie staat er niet in, zoals adres, telefoonnummer of website van de musea.

Bepaalde bezoekersitems opzoeken is moeilijk en vereist voorkennis over de ligging. Zo weet iemand die bijvoorbeeld over het Roger Raveelmuseum gehoord heeft niet altijd waar het ligt, waardoor hij de volledige brochure moet doorzoeken om het te vinden. Bovendien komen de bezoekersitems per stad of gemeente niet alfabetisch aan bod waardoor de lezer langer moet zoeken. Bij iedere stad of gemeente is er een kaart, maar de bezoekersitems staan er niet op vermeld. Het zou misschien beter zijn op de kaarten nummers te zetten en die te linken aan een bezoekersitem zoals in de Recreatiegids West-Vlaanderen.

De lay-out van de brochure is tamelijk druk. Zo zijn er verschillende soorten kadertjes, lettertypes en felle kleuren. Als de lezer één bepaald aspect wil vergelijken dan is de specifieke lay-out wel een grote troef. Zo springen de titels "De moeite waard", "Smakelijke adresjes" en "Tips voor kids" in het oog. De teksten zijn wel klein gedrukt, wat vooral voor oudere mensen problemen kan geven. De foto's zijn heel duidelijk en voorzien van een bijschrift.

➤ Wegwijs in Oost-Vlaanderen ³⁾

De brochure behandelt de Vlaamse Regio's Meetjesland, Waasland, Scheldeland, Vlaamse Ardennen en Leiestreek. Bij de Leiestreek komt West-Vlaanderen ook aan bod, wat de titel van de brochure niet laat vermoeden. Ze spitst zich toe op fietsroutes, wandelroutes, autoroutes en ruiterroutes. Daarnaast komen fietsverhuur, fietsvakanties en allerhande evenementen aan bod. De routekaarten zijn te verkrijgen in de toeristische diensten of te bestellen via een bestelformulier dat achteraan in de brochure is bijgevoegd.

¹⁾ MOERMAN, P., VAN DEN HEEDE, V., Leiekantjes, Stefaan Bral, Kortrijk, 2005, 180 blz.

²⁾ E-mail naar mevrouw Aurelia Leyn, regiomedewerkster bij Toerisme Leiestreek vzw, 21 juli 2005, antwoord op 17 augustus 2005.

³⁾ COONE, G., Wegwijs in Oost-Vlaanderen, P. Goffaux, Gent, 2004, 137 blz.

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum staat vermeld in de 49 kilometer lange "Goedendag wandelroute". De routebeschrijving maakt duidelijk dat het ook een fietsroute is. De route start aan de Groeningeabdij in Kortrijk en loopt langs het museum. Daarnaast is er de "Streuvelsroute", een 70 kilometer lange autoroute die begint aan het museum en die door het geboortedorp van schrijver Stijn Streuvels trekt, namelijk Ingooigem.

Het Roger Raveelmuseum is gekozen als tip voor de Leiestreek. Er staat uitleg over de collectie, over het gebouw en over sporen van Raveels werk in Machelen. Hierbij staat ook praktische informatie zoals het adres en de internettoegang. Wat verder in de brochure staat de "Gaverbeekroute", een 31 kilometer lange fietsroute die door Oost - en West-Vlaanderen trekt en het museum als bezienswaardigheid aanhaalt.

Er zijn drie fietsroutes die langs het Museum van Deinze en de Leiestreek lopen, namelijk de Elfdorpenroute van 45 kilometer, de Milieuroute van 50 kilometer en de Leiestreekroute van 55 kilometer. Die laatste heb ik in de zomer van 2005 zelf uitgeprobeerd. Ze loopt tussen Gent en Deinze en komt langs het museum van Deinze en de Leiestreek en langs het Kasteel Ooidonk. Ze voert de fietsers door de kunstenaarsdorpen Deurle en Sint-Martens-Latem en komt daarbij langs andere Leiestreekmusea zoals het Museum Gust De Smet en het Museum Dhondt-Dhaenens.

De lay-out is eenvoudig en rustgevend. De kleuren zijn minder fel dan in "Leiekantjes" en de tekst is vetter gedrukt wat de leesbaarheid verhoogt. De routes staan alfabetisch gerangschikt.

➤ Recreatiegids West-Vlaanderen 1)

De Recreatiegids West-Vlaanderen is de tegenhanger van Wegwijs in Oost-Vlaanderen. De brochure is ingedeeld in routes voor fietsers, wandelaars, ruiters en automobilisten. Per onderdeel komen de Vlaamse Regio's Leiestreek, Kust, Brugse Ommeland en Westhoek aan bod. Daarnaast is er informatie over toegankelijke groendomeinen als De Gavers in Harelbeke en regionale landschappen als de West-Vlaamse Heuvels. Achteraan bevindt zich een bestelformulier voor de verschillende routes.

Hoewel de gids over West-Vlaanderen gaat, zijn er routes die de provinciegrens overschrijden richting Oost-Vlaanderen. Zo is er de Gaverbeekroute, een fietsroute die vertrekt in Waregem en die Machelen aandoet. Daarnaast is er de Leiestreekfietsroute, die volledig in Oost-Vlaanderen ligt, tussen Gent en Deinze. Beide routes vermelden geen musea. De gids vermeldt soms namen van bezienswaardigheden, maar geeft geen extra uitleg. De foto's zijn niet voorzien van een bijschrift.

De recreatiegids heeft een goed systeem om de routes te vinden. Nummers op een kaart verwijzen naar een alfabetische lijst. De lezer kan een regio selecteren en kijken welke routes in aanmerking komen. De uitleg over de gekozen routes is gemakkelijk te raadplegen aangezien alle routes ook verder in de brochure alfabetisch behandeld zijn. Omgekeerd kan de lezer op basis van de routenaam via de alfabetische lijst met nummers kijken waar de route gelegen is.

_

¹⁾ Recreatiegids West-Vlaanderen, Paul Boerjan, 2005, 120 blz.

➤ Boottochten op de Leie, de Schelde en de kanalen in Vlaanderen en Frankrijk²)

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum ligt wat verwijderd van de Leie, het Roger Raveelmuseum ligt aan een afgesneden Leiearm. Het Museum van Deinze en de Leiestreek ligt pal aan de Leie.

De brochure "Boottochten op de Leie, de Schelde en de kanalen in Vlaanderen en Frankrijk" bood in de zomermaanden van 2005 meerdere dagtochten aan. Op 23 juli stond Wevelgem-Kortrijk-Deinze op het programma met middagstop in Deinze en met het museum als één van de facultatieve activiteiten. Op 26 juli was er de afvaart Kortrijk-Harelbeke-Deinze-Harelbeke-Kortrijk, waarbij het museum enkel als aankomst en vertrekplaats stond vermeld. Op 15 augustus was de tocht Harelbeke-Waregem-Deinze-Harelbeke aan de beurt met opnieuw het museum als één van de facultatieve activiteiten.

Op 26 juli 2005 heb ik één van die boottochten uitgeprobeerd met Alfa Trips. De tocht vertrok van aan de Handelskaai in Kortrijk en ging via Harelbeke naar Deinze. Tijdens de boottocht kreeg ik uitleg over de mogelijkheden voor de vrije namiddag. Ik kon een beeldenzoektocht doen in het recreatiedomein de Brielmeersen met als thema "Reinaert De Vos". Tot mijn grote verbazing kwam het Museum van Deinze en de Leiestreek gedurende de hele tocht niet ter sprake. De boot meerde nochtans aan ter hoogte van het museum en bleef er enkele uren liggen. Een gemiste promotiekans als u weet dat er ongeveer zestig mensen aan boord waren.

Bij de andere twee tochten stond het Museum van Deinze en de Leiestreek wel vermeld en kan het zijn dat het museum ter sprake is gekomen.

De musea komen ook aan bod bij dagtrips voor groepen, een onderwerp dat ik behandel in hoofdstuk vijf.

-

²⁾ <u>Boottochten op de Leie, de Schelde en de kanalen in Vlaanderen en Frankrijk,</u> Stefaan Bral, Kortrijk, Franck Haelewyn, Armentières, 2005, 15 blz.

4.2.2 Reisgidsen

Ik bekijk drie reisgidsen, namelijk de Michelin¹⁾, de Trotter²⁾ en de ANWB Goud³⁾.

Gids		Michelin 2005	
Musea	Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum (blz. 247)	Roger Raveelmuseum (blz. 219)	Museum van Deinze en de Leiestreek (blz. 218)
Classificatie	1 ster	Geen	Geen
Inhoud	Uitgebreid: 15 regels	5 regels	5 regels
Foto's	Niet van het museum	Niet van het museum	Niet van het museum
Praktische informatie	Reisroute met auto vanuit Kortrijk Openingstijden 4 Prijs Adres en telefoonnummer	Openingstijden Website Telefoonnummer	Reisroute met auto vanuit Gent Openingstijden Prijs Website Telefoonnummer
Ontbreekt	Website en e-mail	Prijs, e-mail, adres en reisroute	Adres en e-mail

Tabel 6: de drie musea in de Michelin gids.

De Michelin gids gebruikt sterren om het aanbod te classificeren. Één ster betekent "interessant", twee sterren staan voor "een omweg waard" en drie sterren zijn "de reis waard".

De stad Kortrijk en het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum krijgen elk één ster. De gids bevat informatie over de geschiedenis van Kortrijk, over leuke eetadressen en over een stadswandeling. De Grote Markt, het Begijnhof, de Onze-Lieve-Vrouwekerk, de Groeningeabdij, het Broelmuseum en het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum krijgen wat meer uitleg. Er is alleen een foto van het Begijnhof en er is een duidelijke kaart van het stadscentrum. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum valt buiten de kaart, maar de richting is aangeduid met een pijl. De gids vermeldt een reisroute met de auto vanuit het centrum van Kortrijk. Daarnaast krijgt de lezer bijkomende praktische informatie zoals het adres, het telefoonnummer, de openingstijden en de prijs. De website en het e-mail adres ontbreken.

Machelen en Deinze staan vermeld bij de stad Gent. Ze maken deel uit van een rondrit van 28,5 kilometer in de Leiestreek. De rondrit doet ook andere plaatsen aan zoals Sint-Martens-Latem en Deurle. Machelen krijgt net zoals Deinze geen enkele ster. De uitleg over het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek is beknopt. Het telefoonnummer, de openingstijden en de website zijn vermeld, bij het Museum van Deinze en de Leiestreek staan ook de prijs en de reisroute erbij. Bij beide musea ontbreekt het adres en e-mail adres. Bij het Roger Raveelmuseum ontbreken ook nog de prijs en de reisroute.

_

¹⁾ Michelin, De groene gids*** België-Luxemburg, Lanoo, Tielt, 2005, 416 blz.

²⁾ Trotter België, Lanoo, Tielt, 2005, 516 blz.

³⁾ DOHMEN, J., BOSCH, G., HEETVELT, A., ANWB Goud Vlaanderen, tweede druk, ANWB, 2005, 335 blz.

Gids		Trotter 2005	
Musea	Nationaal Vlas -, Kant - en	Roger	Museum van Deinze en de
	Linnenmuseum (blz. 343)	Raveelmuseum: niet vermeld	Leiestreek (blz. 266)
Classificatie	2 mannetjes		2 mannetjes
Inhoud	10 regels		13 regels
Foto's	Geen		Geen
Praktische	Reisroute: "in het zuiden		Openingstijden
informatie	van de stad"		Prijs
	Openingstijden		Adres
	5 <u>Prijs</u>		
	Adres en telefoonnummer		
Ontbreekt	Website en e-mail		Website, e-mail,
			telefoonnummer en reisroute

Tabel 7: de drie musea in de Trotter gids.

Trotter werkt met mannetjes om de bezienswaardigheden te classificeren.

De stad Kortrijk krijgt een eigen rubriek met geschiedenis, logies, eetmogelijkheden en bezienswaardigheden. Het Stadhuis, het Belfort, de Onze-Lieve-Vrouwekerk, de Sint-Maartenskerk, de Groeningeabdij en het Broelmuseum krijgen één mannetje. Het Begijnhof en het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum krijgen er twee. De uitleg is minder gedetailleerd dan in de Michelin. Daarnaast staat er nog wat praktische informatie zoals het adres, het telefoonnummer, de openingstijden en de prijs. De reisroute is nogal vaag, de toerist weet alleen dat het museum in het zuiden van de stad gelegen is. Net zoals bij de Michelin ontbreken de website en het e-mail adres.

Zoals u kunt zien in de tabel, ontbreekt het Roger Raveelmuseum. De Trotter vermeldt niets over het museum noch over de schilder.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek staat onder de rubriek "De omgeving van Gent: de Leiestreek". Het museum krijgt net zoals het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum twee mannetjes. Daarnaast bespreekt de gids nog plaatsen en musea zoals het Museum Dhondt-Dhaenens te Deurle, het Museum Gevaert-Minne te Sint-Martens-Latem en het Kasteel Ooidonk te Deinze. De uitleg is opnieuw minder uitgebreid dan in de Michelin. Het adres, de openingstijden en de prijs zijn vermeld. Het telefoonnummer, de website, het e-mail adres en de reisroute ontbreken.

Gids		ANWB Goud 2005	
Musea	Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum (blz. 235)	Roger Raveelmuseum (blz. 182)	Museum van Deinze en de Leiestreek (blz. 182)
Classificatie	Geen	1 bolletje	1 bolletje
Inhoud	6 regels	2 regels	8 regels
Foto's	Geen	Geen	Geen
Praktische	Openingstijden	Openingstijden	Openingstijden
informatie	Adres		Adres
Ontbreekt	Website, e-mail, reisroute, prijs en telefoonnummer	Website, e-mail, reisroute, prijs, adres en telefoonnummer	Website, e-mail, reisroute, telefoonnummer en prijs

Tabel 8: de drie musea in de ANWB Goud gids.

De gids werkt met bolletjes als erkenning, waarbij één bolletje "bijzonder" betekent en twee bolletjes "zeer bijzonder". De gids geeft een beschrijving per provincie met praktische informatie zoals logies, gastronomie en sport. De Leiestreek staat bij de provincies Oost - en West-Vlaanderen.

Kortrijk krijgt de meest volledige opsomming van bezienswaardigheden en evenementen. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum krijgt geen bolletje en de informatie over het museum is summier. Het adres en de openingstijden zijn vermeld. Zowel het telefoonnummer, het e-mail adres, de reisroute als de prijs ontbreken. De website van Kortrijk staat op bladzijde 233 van de gids.

Het Roger Raveelmuseum krijgt één bolletje en is dus bijzonder, maar er staat bijna geen informatie. De naam "Roger Raveelmuseum" komt zelfs niet voor. De lezer weet enkel dat er een museum is over de kunstenaar en dat het in Machelen gelegen is. De praktische informatie is onvoldoende. Alleen de openingstijden zijn vermeld. Zowel het adres, het telefoonnummer, het e-mail adres, de website, de reisroute als de prijs ontbreken. De gids is geografisch niet correct, zo staan Deurle en Machelen bij de stad Deinze.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek krijgt net zoals het Roger Raveelmuseum één bolletje en is dus volgens de gids bijzonder. De uitleg is iets uitgebreider dan bij het Roger Raveelmuseum en inhoudelijk beter. De gids haalt kunststromingen en enkele schilders aan, waaronder ook schilder Roger Raveel. De praktische informatie is beperkt tot de openingstijden en het adres. Zowel het telefoonnummer, het e-mail adres, de website, de reisroute als de prijs ontbreken.

4.2.3 Communicatie via www en besluit in www hoofdstuk 4

4.2.3 Communicatie via www

Naast brochures en reisgidsen promoot ook het internet de musea. De laatste jaren maakt het internet zijn opmars, het is dus noodzakelijk eens te kijken of en hoe de musea aan bod komen.

Ik belicht twee facetten. Enerzijds zijn er algemene kunstsites, anderzijds is er de Belgische toeristische sector die inspeelt op het internet. In hoeverre vermelden de websites de musea, zijn er verschillen in het aanbod en zijn er actuele kalenders te raadplegen? Alle websites die ik in het hoofdstuk behandel zijn geraadpleegd in 2005 en nog eens nagekeken op 9 februari 2006. Alleen de website van Toerisme Leiestreek was grondig aangepast waardoor beide versies besproken zijn.

www.tento.be

Er bestaan tal van uitgebreide kunstsites waar de bezoeker informatie kan vinden over bijna alle kunstenaars en musea. Een goede website is www.tento.be, waarop de bezoeker kan kennismaken met alle musea van Vlaanderen en Brussel. De website is een project van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen en stelt meer dan 290 musea voor.

Er zijn verschillende manieren om de musea te vinden. De bezoeker kan een trefwoord ingeven of zoeken in de alfabetische lijst. Het trefwoord "Leiestreek" kent de website niet, maar de onderzochte musea zijn makkelijk te vinden aan de hand van hun naam. Daarnaast staat er ook een lijst van erkende musea met een uitrolmenu. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek zijn hierin te selecteren, het Roger Raveelmuseum niet.

Figuur 4: de zoekmodules via trefwoorden en de lijst van erkende musea. 1)

De website geeft een korte beschrijving van de permanente collectie. De bezoeker krijgt daarnaast praktische informatie zoals het adres, het telefoonnummer, het e-mail adres, de

_

¹⁾ www.tento.be

website van het museum, de openingsuren, de sluitingsdagen, de prijs en de bereikbaarheid van het museum. Er zijn een aantal illustraties te zien van werken en zalen. Bij het Roger Raveelmuseum bijvoorbeeld staat er een foto van het werk "Het verschrikkelijke mooie leven", een drieluik uit 1965 met levende gele kanaries erin. Het is één van mijn favoriete werken.

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum heeft de meest beknopte uitleg. Er staat alleen dat de collectie een blijvende getuigenis is van en grondige informatie brengt over de oudste nijverheden van Vlaanderen. Het museum behoort tot de categorieën "Volkskunde, Lokale geschiedenis, Industrieën en Technieken". Alle praktische informatie is wel aanwezig en bovenaan rechts prijkt het logo "erkend museum". De vermelde doelgroepen zijn kinderen, jongeren, volwassenen en senioren.

Bij het Roger Raveelmuseum staat er naast de uitleg over het museum ook nog informatie over de lopende tentoonstelling. Zo was er in februari 2006 een tentoonstelling over 350 prenten die Raveel heeft gemaakt. Bij de praktische informatie ontbreekt de reisroute, maar er staat wel dat een bezoek gemiddeld 60 minuten duurt. Het museum behoort tot de categorie "Schone Kunsten". De vermelde doelgroepen zijn kinderen, jongeren, volwassenen en senioren.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek heeft de meest volledige informatie zowel over de permanente collectie als over de praktische zaken. Het museum behoort tot de categorieën "Schone Kunsten, Geschiedenis, Archeologie, Volkskunde, Lokale Geschiedenis, Industrieën en Technieken". Een bezoek duurt gemiddeld 60 minuten.

Bovenaan rechts prijkt het logo "erkend museum". De vermelde doelgroepen zijn kinderen, jongeren, volwassenen en senioren.

De website gaat na hoe populair de musea van Vlaanderen en Brussel zijn. Aan de hand van hoeveel keer de informatie over een museum is geraadpleegd, stelt de website een top 30 op. Hetzelfde gebeurt met de tentoonstellingen. Iedere maand begint de website opnieuw vanaf nul te tellen. Op 9 februari 2006 stonden er vijf Leiestreekmusea in elke top 30. Bij elk museum stond ook hoeveel keer informatie is opgevraagd over het museum. Jammer genoeg stonden mijn onderzochte musea er niet in.

Populaire musea:

- 7. S.M.A.K. Stedelijk Museum voor Actuele Kunst Gent [73]
- 8. Nationaal Wielermuseum Roeselare [71]
- 10. Museum Dr. Guislain Gent [63]
- 18. Design museum Gent [51]
- 21. Broelmuseum Kortrijk [47]

Populaire tentoonstellingen:

- 7. Pijn Museum Dr. Guislain, Gent [71]
- 15. 'k Zag 2 beren... Wereld van Kina: Het Huis, Gent [41]
- 24. Goede minnaars De wereld van Kina: het Huis, Gent [28]
- 28. Phil Collins Video S.M.A.K., Gent [27]
- 29. Ingepakt-uitgepakt, Designarchieven voor de toekomst Design museum, Gent [27]

De website heeft nog enkele rubrieken, waaronder de rubriek "Evenementen". Hierin staan alle evenementen die tussen 2003 en 2006 hebben plaatsgevonden of die nog moeten plaatsvinden. Bij het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum stonden er twee tentoonstellingen op van het jaar 2004. Voor het Roger Raveelmuseum waren er zelfs geen resultaten. Bij het Museum van Deinze en de Leiestreek stond de eerstkomende tijdelijke tentoonstelling er op, namelijk "Uit de school geklapt", van 3 maart tot en met 2 april 2006, over schoolmateriaal uit de naoorlogse tijd zoals wandplaten, stempels en inhoudsmaten. Voor het jaar 2005 stond er ook de tentoonstelling "Jan Burssens privé" op en die ging over de tekeningen en schilderijen van Jan Burssens.

Voor de kinderen is de hier besproken website interessant. Er is een rubriek "Kids & Jongeren", waarbij er een lijst verschijnt met kindermusea. Kindvriendelijke musea en musea die regelmatig zoektochten, kinderateliers en workshops organiseren zijn hierin ondergebracht. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek zijn vermeld, het Roger Raveelmuseum niet. Daarnaast staan er verschillende spelletjes op voor kinderen, wat de website interactief maakt.

Onder de rubriek "Links", staat er onder andere een link naar de website van CultuurNet Vlaanderen.

www.cultuurweb.be

CultuurNet Vlaanderen wil op haar website alle culturele activiteiten verzamelen via een cultuurdatabank. Hierop dienen de musea zelf de informatie in te geven. De informatie komt dan op de website www.cultuurweb.be te staan, waar het grote publiek ze kan raadplegen. Journalisten en redacteurs kunnen de informatie gebruiken om de musea in de media te brengen. De musea zorgen zelf voor de informatie, waardoor correcte gegevens gepubliceerd zijn in kranten en tijdschriften en verschijnen op andere websites en op televisie.

Er zijn verschillende rubrieken die naast musea en erfgoed ook muziek, podiumkunsten, literatuur, architectuur en evenementen voorstellen. Aan de hand van de cruciale vragen "Wat", "Waar", "Wanneer" kan de bezoeker zijn ideale culturele uitstap zoeken. Een troef van de website is dat de bezoeker opties kan ingeven als budget, kinderopvang en parkeermogelijkheden. De website vermeldt wel alleen het programma voor de komende drie maanden.

De rubriek "Erfgoed" heeft onder andere de subrubriek "Musea en tentoonstellingen", waar de bezoeker verder kan selecteren per provincie of per plaats en per periode. Een andere manier is de specifieke museumnaam intypen bij de zoekfunctie.

De website geeft bij sommige musea uitleg over de collectie en verschaft praktische informatie zoals de openingsuren, de sluitingsdagen, de prijs, het adres, het telefoonnummer en het e-mail adres. De bereikbaarheid van de musea komt niet aan bod.

Bij het Vlas -, Kant - en Linnenmuseum staan alleen cursussen kantklossen genoteerd voor het voorjaar van 2006. Naast cursussen voor beginners en een jaarcursus voor jongeren, zijn er ook lessenreeksen over hedendaagse kant en over klassieke kant. Informatie over de permanente collectie ontbreekt. Zowel via de cruciale vragen "Wat", "Waar", "Wanneer" als via de zoekfunctie komt er enkel informatie over de cursussen.

De informatie over het Roger Raveelmuseum is heel beperkt. De uitleg over de permanente collectie ontbreekt, alleen Raveels schildertechniek komt aan bod. Daarnaast ontbreken het email adres en de doelgroepen.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek krijgt de meest volledige informatie. De permanente collectie is uitvoerig beschreven en historisch gekaderd. Daarnaast is de webpagina voorzien van alle praktische informatie. Bij de doelgroepen staan alleen "scholen en gezinnen" genoteerd.

> www.toerismevlaanderen.be

Naast de specifieke websites van de musea zijn er de websites van de toeristische organisaties. Zo is er de website van Toerisme Vlaanderen. Op www.toerismevlaanderen.be kan de internetgebruiker op twee manieren informatie bekomen over de musea, namelijk via de zoekfunctie en via de rubriek "Zeker bezoeken". Troef van de website zijn de tien talen waarin Toerisme Vlaanderen de informatie aanbiedt. Naast Nederlands, Frans en Engels, behoren ook Duits, Spaans, Italiaans, Deens en enkele Oost-Europese en Aziatische talen tot de mogelijkheden.

Via de zoekfunctie zijn er verschillende kernwoorden die de bezoeker kan intypen. Voor het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum zijn dat "Vlasmuseum" of "Kant - en Linnenmuseum". De afdelingen staan wel op twee verschillende pagina's. Er staat voldoende uitleg over de collecties. Foto's zijn niet beschikbaar en er staan geen toekomstige activiteiten op. Bij de praktische informatie ontbreken er enkele zaken. Alleen het openbaar vervoer komt aan bod en de informatie beperkt zich tot "station Kortrijk". Daarnaast ontbreken het e-mail adres en de prijs. De websites zijn ook verwarrend. Bij het Nationaal Vlasmuseum staat er www.kortrijk.be en bij het Kant - en Linnenmuseum staat er www.kortrijk.be/toerisme/vlasmuseum.

Voor het Roger Raveelmuseum zijn de trefwoorden "Roger Raveelmuseum" of "Machelen" van toepassing. Er staat voldoende uitleg over de collectie, maar de toekomstige activiteiten ontbreken. Er is een foto te zien van Roger Raveel bij één van zijn werken. Bij de praktische informatie beperkt de bereikbaarheid zich tot "station Deinze". Daarnaast ontbreekt ook de prijs.

Voor het Museum van Deinze en de Leiestreek is "Museum van Deinze en de Leiestreek" het in te typen trefwoord. De uitleg over de collectie is iets uitgebreider dan bij de hierboven besproken musea. Er is een foto te zien van het gebouw. De toekomstige activiteiten ontbreken en bij de praktische informatie is de prijs niet vermeld. De bereikbaarheid beperkt zich opnieuw tot "station Deinze".

Naast de zoekfunctie kan de bezoeker ook de rubriek "Zeker bezoeken" raadplegen in het hoofdmenu van de website. Het tekstvak "Zoeken activiteiten" maakt het mogelijk te selecteren op musea, op regio, op gemeente of stad en op naam. Het beste vinkt de bezoeker "Musea" aan en selecteert hij de Leiestreek. De website verschaft informatie over in totaal 32 musea. De drie onderzochte musea staan er op, uiteraard is de informatie dezelfde als bij de zoekfunctie.

> www.tov.be

Voor Oost-Vlaanderen is er de website www.tov.be, waarbij de bezoeker kan selecteren op een thema, op een regio of op beide. Het thema "Monumenten, musea en centra" geeft bij "Musea" een lijst met alle musea van Oost - en West-Vlaanderen. Selecteert de bezoeker de regio Leiestreek dan verschijnt er informatie over de streek en staat er bij "Musea" een lijst met alle musea van de Vlaamse Leiestreek. Er staan geografische kaarten op de website van alle Oost-Vlaamse regio's, maar ze zijn wel nogal donker van kleur waardoor ze onvoldoende leesbaar zijn. Daarnaast kan de bezoeker ook meer te weten komen over tentoonstellingen via de rubriek "Evenementen". Met opties als de naam van het evenement, de begin - en einddatum, de gemeente, de rubriek en de regio vindt de bezoeker het gewenste evenement.

Bij de drie musea is er voldoende uitleg over de collectie te lezen, maar de toekomstige activiteiten ontbreken. Bij de praktische informatie ontbreken de bereikbaarheid en de prijs. Bij het Roger Raveelmuseum ontbreekt ook het e-mail adres.

www.westtoer.be

West-Vlaanderen heeft ook een dienst, namelijk Westtoer. Op <u>www.westtoer.be</u> kan de bezoeker via de rubriek "4 regio's" of via de kaart de Leiestreek bezoeken. De informatie is beperkt tot de namen van de drie onderzochte musea. Er is wel sprake van de brochure "Cultuurbeleven aan de waterkant" en er is een foto te zien van Roger Raveel. De website verwijst de bezoeker naar <u>www.toerisme-leiestreek.be</u> voor meer informatie.

> www.toerisme-leiestreek.be

De website van Toerisme Leiestreek is sinds 2006 vernieuwd. In 2005 diende de bezoeker op de hoofdpagina "Musea" aan te vinken, waardoor er een lijst verscheen. De musea waren ondergebracht in verschillende categorieën. Het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek behoorden tot de categorie "Kunstmusea - beeldende kunsten", terwijl het Nationaal Vlasmuseum en het Kant - en Linnenmuseum te vinden waren bij de ambachtelijke musea.

Op de vernieuwde website staan er een aantal rubrieken en iedere rubriek heeft een specifieke kleur. De rubriek "Bezoek" is onderverdeeld in musea, erfgoed en dagtrips voor groepen. Verder zijn er nog rubrieken zoals "Fietsen en Wandelen", "Watertoerisme", "Overnachten", "Zakentoerisme", "Evenementen" en "Toerisme Leiestreek". Bij de rubriek "Bezoek" staan er subrubrieken als "29 Leiestreekgemeenten", "Musea in de Leiestreek", "Franse Leiestreek" en "Brochures".

Bij de drie musea staat er beknopte uitleg over de collectie, maar niets over toekomstige activiteiten. Daarnaast is er geen informatie over de prijs, de reisroute, de openingsuren en sluitingsdagen.

Een andere manier om aan de informatie te komen is de zoekfunctie gebruiken en de namen van de musea intypen. Zo verschijnt er bij het Museum van Deinze en de Leiestreek naast informatie over het museum ook uitleg over Erfgoeddag 2006.

www.vvvleiestreek.be

VVV Leiestreek is gevestigd in Deinze en heeft een eigen website. Op <u>www.vvvleiestreek.be</u> staat er een rubriek "Kunst", waarin het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en

de Leiestreek vermeld staan. Als de bezoeker klikt op de naam van het museum, komt hij terecht op de officiële museumsite www.rogerraveelmuseum.be of www.museumdeinze.be.

<u>www.vvvleiestreek.be</u> verwijst naar <u>www.zulte.be</u>. Op die website staat er in de rubriek "Toerisme" uitleg over het Roger Raveelmuseum met enkele foto's. De toekomstige activiteiten zijn niet vermeld.

<u>www.vvvleiestreek.be</u> verwijst naar <u>www.deinze.be</u>. Op die website is er ook een rubriek "Toerisme". De bezoeker krijgt via "Bezienswaardigheden" een heel summiere uitleg over het museum. Er staan drie regels over de collectie, een foto van het gebouw en het adres. Het is niet mogelijk om door te klikken voor meer informatie.

Er bestaan ongetwijfeld nog websites om informatie te bekomen over de musea en over de Leiestreek. Ze allemaal behandelen is onmogelijk, maar met het huidige aanbod aan informatie op de hier besproken websites komt de bezoeker al een heel eind ver.

4.3 Besluit

De musea gebruiken gelijkaardige promotiemiddelen om publiek te werven. De musea zouden de toekomstige activiteiten beter bekend moeten maken. Zo kan de kunstliefhebber alle gewenste tentoonstellingen inschrijven in zijn agenda. Het Museum van Deinze en de Leiestreek blikt het verst vooruit.

Het brochureaanbod is voor de bezoeker waarschijnlijk kwantitatief en kwalitatief voldoende. Voor recreanten zijn de brochures "Wegwijs in Oost-Vlaanderen" en "Recreatiegids West-Vlaanderen" aan te raden. Voor een eerste kennismaking met de Leiestreek is "Leiekantjes" goed omwille van het totaalbeeld van de streek. De kunstliefhebber kan zich best de brochure "Cultuurbeleven aan de waterkant" aanschaffen.

Als promotiemiddel zijn de reisgidsen onvoldoende uitgewerkt. Er is weinig informatie over de inhoud van de collectie en ook de praktische informatie schiet te kort. Een adres, een telefoonnummer en een website zijn essentiële gegevens. De toeristische sector en de musea zouden de informatie dringend moeten helpen actualiseren. Medewerkers van de musea zouden ieder jaar de reisgidsen kunnen inkijken van bijvoorbeeld Standaard Boekhandel. Er moeten dan wel afspraken komen met de uitgeverij over wanneer de musea de wijzigingen ten laatste mogen melden.

De musea en de toeristische organisaties hebben zich weten aan te passen aan de veranderende maatschappij. Het internet hoeft geen struikelblok te zijn, het geeft hen juist de kans om meer bezoekers aan te trekken. Over het algemeen zijn de onderzochte websites goed gestructureerd. De bezoeker vindt er voldoende informatie over de lopende tentoonstelling en de praktische aspecten van zijn bezoek. Ik zou de website www.tento.be wat bekender maken bij het grote publiek aangezien het een goede en interactieve website is.

HOOFDSTUK 5: PRODUCTONTWIKKELING

5.1 Inleiding

U weet nu meer over de Leiestreekmusea, over de onderzochte musea en hun bezoekers en over een aantal promotiekanalen.

In hoofdstuk vijf kijk ik naar het bestaand aanbod van dagtrips voor groepen rond de Leiestreekmusea. Hierbij schets ik de situatie in 2005 en kijk ik wat 2006 in petto heeft. Daarna doe ik een voorstel tot productontwikkeling.

5.2 Bestaand aanbod rond de drie musea

5.2.1 Dagtrips voor groepen in 2005

➤ Gids 2005: Toeristische Attracties en Musea van België voor Groepen¹⁾

In de gids staan enkel de attracties die vrijwillig zijn aangesloten bij de vereniging vzw Toeristische Attracties. Die vereniging heeft haar zetel op het Koningin Astridplein in Antwerpen.

Enkel het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum komt aan bod. "Een Goedendag" is een dagtrip die begint met een stadswandeling in Kortrijk. In de namiddag staat een bezoek aan het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum op het programma. Bij de dagtrips zijn een maaltijd en versnaperingen voorzien, waarbij de mensen 's middags kunnen kiezen uit verschillende gerechten.

➤ Kortrijk, dagtrips voor groepen²)

Voor het jaar 2005 is er een brochure "Kortrijk, dagtrips voor groepen". Hierin staan drie dagtrips die het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum in hun programma hebben.

De dagtrip "Kant en klaar" is vanzelfsprekend gewijd aan kant. In de voormiddag kunnen de deelnemers leren kantklossen in het Kortrijks Kantatelier, in de namiddag krijgen ze ongeveer een uur om het Kant - en Linnenmuseum te bezoeken. Daarna volgt nog een bezoek aan de Graanstokerij Sint-Pol en mogen de deelnemers een glaasje jenever proeven. De dagtrip kost rond de 30 euro per persoon, de prijs is afhankelijk van welke maaltijd de deelnemer kiest. Als de groep een rondleiding wenst in het Kant - en Linnenmuseum dan komt daar nog 40 euro bij per groep van 25 personen.

De tweede dagtrip noemt "Kortrijkse specialiteiten" en begint met een geleid stadsbezoek. 's Middags kan de deelnemer genieten van een maaltijd met Kortrijkse specialiteiten zoals Kalletaart, een appeltaart met Calvados en amandelschilfers. In de namiddag kan de deelnemer ofwel het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum bezoeken ofwel de Brouwerij Bockor. De dagtrip kost 34,75 euro per persoon met opnieuw het supplement voor de gids in het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum.

¹⁾ Gids 2005: Toeristische Attracties en Musea van België voor Groepen, 2005, 51 blz.

²⁾ Kortrijk, dagtrips voor groepen, Stefaan Bral, Kortrijk, 2005, 13 blz.

De derde dagtrip stond in het teken van de tentoonstelling "gHOED geMUTSt door Kortrijk", die liep van 5 maart tot en met 30 april 2005. De tentoonstelling maakte deel uit van een samenwerkingsverband tussen de Vlaamse Textielmusea en ging over stoffen hoofddeksels. In de voormiddag kon de deelnemer zowel de vaste collectie als de tijdelijke tentoonstelling bezoeken. In de namiddag stond een geleide stadswandeling op het programma. De dagtrip kostte ongeveer 20 euro per persoon naargelang het gekozen menu. Het supplement voor een rondleiding gold hier ook.

Er is nog een dagtrip "Industrieel Erfgoed" die het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum alleen vermeldt. De dag begint met een begeleide Beluikenwandeling in de voormiddag. In de namiddag kan de deelnemer kiezen tussen een begeleide rondrit "De Vlassersroute" en een bezoek aan de dakpannenfabriek Koramic. De dagtrip doet het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum niet aan, maar komt er wel langs bij de rondrit, wat de deelnemer kan aanzetten tot een bezoek in de toekomst. De dagtrip kost rond de 20 euro per persoon afhankelijk van welke maaltijd en namiddagactiviteit de deelnemer kiest.

Het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek staan niet vermeld in de al besproken brochures. Deinze en Zulte hebben geen specifieke brochures van dagtrips voor groepen. Op aanvraag stelt VVV Leiestreek dagtrips samen voor groepen.

➤ Dagtrips voor groepen 2005¹)

In de brochure staan er een aantal dagtrips onder de noemer "Leiestreek", onder andere "Van Gustaaf De Smet tot Roger Raveel" en "Waar natuur en cultuur samenvloeien". Daarnaast komen er nog enkele dagtrips per stad aan bod.

De dagtrip "Kant en Klaar" heeft een ander programma dan zijn naamgenoot die besproken is op de vorige bladzijde. De dag begint met een bezoek aan onder andere het Stadhuis en de Broeltorens te Kortrijk. In de namiddag bezoeken de deelnemers het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum en de graanstokerij Sint-Pol.

Bij de dagtrip "Van Gustaaf De Smet tot Roger Raveel" bezoekt de deelnemer tijdens een wandeling in Deurle het Museum Gustaaf De Smet. Na een bezoek aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk is het Roger Raveelmuseum te Machelen aan de beurt, waarna de deelnemer een pottenbakkerij of het Kantmuseum te Olsene kan bezoeken.

"Waar natuur en cultuur samenvloeien" is een dagtrip die begint met een bezoek aan het Museum van Deinze en de Leiestreek. Daarna krijgt de deelnemer een rondleiding in de graanstokerij Filliers te Deinze. In de namiddag is er een bezoek aan het Kasteel Ooidonk voorzien, waarna de deelnemer de Leie afvaart richting Gent.

_

¹⁾ Toerisme Oost-Vlaanderen, <u>Dagtrips voor groepen 2005</u>, P. Goffaux, Gent, 2003, 72 blz.

www.dagtripsgroepen.be

West-Vlaanderen maar ook voor de hele Leiestreek. Op www.dagtripsgroepen.be vindt de internetgebruiker de verschillende programma's per regio en per stad. Hij kan het volledige programma doornemen en de kostprijs nakijken. Soms zijn er opties waarbij de deelnemer kan kiezen tussen een aantal activiteiten en tussen een aantal maaltijden. Daarna kan hij via e-mail reserveren.

Voor Kortrijk bestaat er één dagtrip die het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum opgenomen heeft in het programma. "Een Goedendag in Kortrijk" is een dagtrip met verschillende opties, namelijk de Groeningeabdij, het Molen - en bakkerijmuseum en het Nationaal Vlasmuseum.

Het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek staan bij de Oost-Vlaamse Leiestreek genoteerd. Bij de dagtrip "Waar natuur en cultuur samenvloeien" kunnen de deelnemers kiezen tussen het Museum van Deinze en de Leiestreek, het Kantmuseum te Olsene, het Museum Dhondt-Dhaenens te Deurle en het Roger Raveelmuseum te Zulte.

5.2.2 Dagtrips voor groepen 2006

➤ Gids 2006: Toeristische Attracties en Musea van België voor Groepen

De brochure was begin maart 2006 nog niet beschikbaar.

Kortrijk, dagtrips voor groepen

De brochure was begin maart 2006 nog niet beschikbaar.

➤ De brochure "Dagtrips voor groepen 2006"¹¹)

Op de website van Westtoer staat er een link naar het e-mail adres van Toerisme Oost-Vlaanderen. Hier kan de internetgebruiker een brochure aanvragen over dagtrips in Oost-Vlaanderen en de Leiestreek. De brochure "Dagtrips voor groepen 2006" behandelt ook de dagtrips in het West-Vlaamse gedeelte van de Leiestreek. Op de eerste bladzijde van de brochure staat uitgelegd dat het aanbod van de Oost-Vlaamse regio's goed aansluit bij dat van West-Vlaamse Leiestreek. Die brochure heb ik dan ook gebruikt om het aanbod te schetsen van de dagtrips voor groepen in de Leiestreek voor het jaar 2006.

In de brochure staan er een aantal dagtrips onder de noemer "Leiestreek", onder andere "Van Gustaaf De Smet tot Roger Raveel", "Kunst en ambacht", "Waar natuur en cultuur samenyloeien" en "Fietsen in de Leiestreek".

Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum komt niet voor in de brochure.

Er zijn twee dagtrips die het Roger Raveelmuseum in hun programma hebben. Bij de dagtrip "Van Gustaaf De Smet tot Roger Raveel" bezoekt de deelnemer tijdens een wandeling het Museum Gustaaf De Smet te Deurle. Na een bezoek aan de Onze-Lieve-Vrouwekerk is het

¹⁾ Toerisme Oost-Vlaanderen, <u>Dagtrips voor groepen 2006</u>, P. Goffaux, Gent, 2005, 76 blz.

Roger Raveelmuseum te Machelen aan de beurt, waarna de deelnemer een pottenbakkerij of het Kantmuseum te Olsene kan bezoeken.

De tweede dagtrip is "Kunst en ambacht". De dag begint met een bezoek aan een pottenbakkerij of aan het Kantmuseum te Olsene. Daarna staat de graanstokerij Filliers op het programma met een bezoek en een degustatie. 's Middags kan de deelnemer genieten van het Roger Raveelmenu in restaurant De Karper, waarna het Roger Raveelmuseum te bezoeken is.

Het Museum van Deinze en de Leiestreek komt aan bod in twee dagtrips. "Waar natuur en cultuur samenvloeien" is een dagtrip die begint met een bezoek aan het Museum van Deinze en de Leiestreek. Daarna krijgt de deelnemer een rondleiding in de graanstokerij Filliers te Deinze. In de namiddag is er een bezoek aan het Kasteel Ooidonk voorzien, waarna de deelnemer de Leie afvaart richting Gent.

"Fietsen in de Leiestreek" is de tweede dagtrip en begint met een fietstocht van Gent naar Sint-Martens-Latem. Daar kan de deelnemer kiezen tussen twee museumbezoeken, namelijk tussen het Museum Dhondt-Dhaenens te Deurle of het Museum van Deinze en de Leiestreek te Deinze. In de namiddag is het mogelijk om een kunstenaar of een atelier te bezoeken, waarna de deelnemer met de fiets of met de boot terugkeert richting Gent.

De toeristische diensten zijn belangrijk voor de distributie van de brochures en voor de reservaties van dagtrips. Toerisme Leiestreek in Kortrijk, Westtoer in Brugge, Toerisme Oost-Vlaanderen in Gent en VVV Leiestreek in Deinze zijn toeristische diensten die actief zijn in de Leiestreek.

www.dagtripsgroepen.be

De website van Westtoer leidt de internetgebruiker voor West-Vlaanderen en de Leiestreek naar de website <u>www.dagtripsgroepen.be</u>. Voor elk van de drie musea is er één dagtrip voor groepen.

"Het Vlasverleden" is een dagtrip die begint met een bezoek aan het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum te Kortrijk. In de namiddag staat "de Vlassersroute" op het programma, een drie uur durende rondrit langs plaatsen die met vlas te maken hebben.

Bij de dagtrip "Van Gustaaf De Smet tot Roger Raveel" bezoekt de deelnemer tijdens een wandeling het Museum Dhondt-Dhaenens te Deurle. In de namiddag is het Roger Raveelmuseum te Machelen aan de beurt, waarna de deelnemer een pottenbakkerij of het Kantmuseum te Olsene nog kan bezoeken.

"Waar natuur en cultuur samenvloeien" is een dagtrip die begint met een bezoek aan het Museum van Deinze en de Leiestreek. Daarna krijgt de deelnemer een rondleiding in de graanstokerij Filliers te Deinze. In de namiddag is er een bezoek aan het Kasteel Ooidonk voorzien, waarna de deelnemer de Leie afvaart richting Gent.

5.3 Besluit

Het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek staan niet in "Gids 2005: Toeristische Attracties en Musea van België voor Groepen". Alleen de attracties die aangesloten zijn bij de vereniging Toeristische Attracties komen aan bod, wat de gids onvolledig maakt.

Kortrijk heeft voor 2005 een stadsbrochure met verschillende dagtrips. Deinze en Zulte hebben geen brochure.

In de brochure "Dagtrips voor groepen 2005" van Toerisme Oost-Vlaanderen is er voor elk van de drie onderzochte musea een dagtrip. De editie van 2006 bevat geen dagtrips met een bezoek aan het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. Het Roger Raveelmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek hebben elk twee dagtrips.

De website <u>www.dagtripsgroepen.be</u> biedt dagtrips aan voor de drie onderzochte musea, zowel in 2005 als in 2006.

Het aanbod van dagtrips voor groepen is waarschijnlijk voldoende voor de toerist. Nadat ik de brochures heb uitgeplozen, is het mij duidelijk dat het aanbod groter lijkt dan het is.

Dezelfde bezoekersitems zijn aangeboden in steeds wisselende combinaties. Sommige brochures en dagtrips hebben gelijkaardige namen, maar zijn toch verschillend qua activiteiten, wat soms verwarrend is.

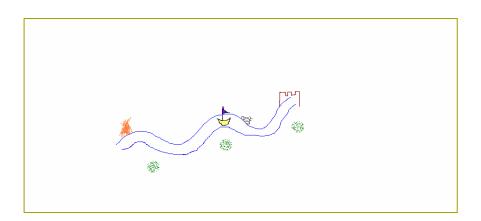
5.4 Eigen product: Leieweekje

5.4.1 Doel

Als studente toerisme heb ik geprobeerd een product te ontwikkelen waarbij de drie musea aan bod komen in combinatie met recreatie. In zes dagen komen de deelnemers in Kortrijk, Deinze en Zulte. Zo kunnen ze proeven van de West-Vlaamse en de Oost-Vlaamse Leiestreek. Enerzijds krijgen ze de mogelijkheid om de musea te verkennen, anderzijds kunnen ze fietsen, wandelen, zwemmen, minigolf spelen en een boottocht maken op de Leie.

De zesdaagse trip heeft de naam "Leieweekje" gekregen, aangezien het plaatsvindt langs de Leie en in de Leiestreek. In de toeristische sector telt een week acht dagen/zeven nachten, vandaar de "je" in "Leieweekje".

Leieweekje

Het logo dat ik ontwikkeld heb stelt de Leiestreek voor tussen Kortrijk en Deinze. Op de afbeelding ziet u links het vlas dat verwijst naar Kortrijk en het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. De boot op de Leie brengt de deelnemers naar Deinze en het Museum van Deinze en de Leiestreek. De deelnemers kunnen ook fietsen en genieten van het groene landschap. Het gebouw rechts staat voor alle museumgebouwen en monumenten die de Leiestreek rijk is.

Of het product werkt en aanslaat bij het publiek is af te wachten. Daarvoor zou het product daadwerkelijk op de markt moeten komen.

5.4.2 Programma Leieweekje: juli en augustus 2006

Dag 1: Aankomst

Aankomst 's avonds in de stad Kortrijk. De deelnemers overnachten in de Jeugdherberg Groeninghe in de Passionistenlaan 1 A te Kortrijk. De jeugdherberg beschikt over 38 kamers, een restaurant, een zwembad en een parking. 's Avonds verzamelen de deelnemers in het restaurant om kennis te maken met elkaar. De reisleider overloopt het programma nog even en maakt afspraken voor de volgende dag.

Dag 2: Kortrijk

In de voormiddag is er een begeleide stadswandeling mogelijk in Kortrijk, waarbij de deelnemers kennismaken met het Stadhuis, het Belfort, het Begijnhof en de Broeltorens.

's Middags is iedereen is vrij om te genieten van lekker eten in één van de gezellige restaurants.

In de namiddag is er een facultatief bezoek aan het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. De deelnemers nemen lijnbus 13 aan het station van Kortrijk. In het museum komen ze meer te weten over de vlasteelt die voor de streek heel belangrijk is geweest. Daarna kunnen ze nog wat nagenieten in de "Vlassershoeve".

De deelnemers nemen lijnbus 13 terug naar de stad en overnachten in de Jeugdherberg Groeninghe in Kortrijk.

Dag 3: Deinze

De touringcar brengt de bagage naar Deinze.

Een boottocht op de Golden River voert de deelnemers van Kortrijk naar Deinze. Tijdens de tocht is het mogelijk een koude schotel te nuttigen. Bij mooi weer is het dek ideaal om te genieten van de Leie.

In de namiddag is er een facultatief bezoek aan het Museum van Deinze en de Leiestreek dat werken toont van de Leiestreekkunstenaars. De kunstwerken zorgen ervoor dat de deelnemers de Leiestreek nog intenser beleven. De deelnemers kunnen in het recreatiedomein de Brielmeersen lekker nagenieten met een hapje en een drankje. Het is ook mogelijk om minigolf te spelen of om een wandeling te maken.

De touringcar brengt de deelnemers naar het Vakantiecentrum De Ceder in Deinze, waar de groep overnacht. Het vakantiecentrum is gelegen in een groene omgeving en heeft 65 kamers, een restaurant, een zwembad, een sauna en een zonnebank. Daarnaast is er ook een visvijver, een minigolfterrein, een petanquebaan, een buitensportterrein en zijn er terreinen voor basketbal, volleybal en handbal.

Dag 4: Omgeving van Deinze

De prachtige Leiestreekfietsroute lonkt. Fietsenverhuurcentrum Het Verzet ligt naast het Vakantiecentrum De Ceder en bezorgt de deelnemers een fiets op maat. Ze krijgen een lunchpakket mee voor 's middags. De deelnemers rijden langs het Kasteel Ooidonk en door de kunstenaarsdorpen Deurle en Latem. De reisleider fietst mee en geeft onderweg wat uitleg. De fietsroute is 55 kilometer lang en loopt tussen Deinze en Gent. Op de fietskaart die de deelnemers zich kunnen aanschaffen, staan mogelijke inkortingen vermeld. De activiteit is facultatief, mogelijke alternatieven zijn wandelen in de mooie omgeving en zwemmen in De Ceder.

De deelnemers overnachten in het Vakantiecentrum De Ceder.

Dag 5: Machelen-aan-de-Leie

De touringcar brengt de groep naar Machelen. Daar kunnen de deelnemers kennismaken met de wereld van Roger Raveel. De kunstenaar woont en werkt nog altijd in Machelen. Zijn werken zijn te bewonderen in het Roger Raveelmuseum en op het plein de Nieuwe Visie even verderop.

In de voormiddag maken de deelnemers de Roger Raveelwandeling. Daarna kunnen ze genieten van het Roger Raveelmenu in restaurant De Karper.

In de namiddag volgt een begeleid bezoek in het museum zelf. Na afloop brengt de touringcar de groep terug naar De Ceder.

De deelnemers overnachten in het Vakantiecentrum De Ceder.

Dag 6: Terugkeer

Vrije dag. Iedereen kan nog genieten van de faciliteiten in De Ceder of gaan shoppen in de winkelstraten van Deinze. Het middagmaal is vrij. De touringcar brengt de groep naar Kortrijk. Daar gaat ieder zijn weg.

5.4.3 Prijskaartje

<u>Basisprijs</u>	pp: per persoon	Prijs per
	pn: per nacht	persoon
Touringcar ¹⁾	€350,00 per dag x 3 dagen/20	€52,50
Lijnbus ²⁾	2 <u>€ 3,00 pp</u>	€3,00
Jeugdherberg Groeninghe ³⁾	€14,50 pn x 2	€29,00
Jeugdherberg Groeninghe: reisleider	Single €21,00 pn x 2/20	€2,10
De Ceder ³⁾	Double €26,75 pn x 3	€80,25
De Ceder reisleider	Single €36,75 pp x 3/20	€5,51
Begeleide stadswandeling in Kortrijk: reisleider	In de vergoeding van de reisleider	€0,00
Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum ⁴⁾ : reisleider	Gratis	€0,00
Museum van Deinze en de Leiestreek ⁵⁾ : reisleider	Gratis	€0,00
Roger Raveelmuseum ⁶ : reisleider	Gratis	€0,00
Fiets ⁷⁾ reisleider	€9,95/20	€0,49
Leiestreekroutekaart ⁸⁾ : reisleider	€1,80/20	€0,09
Boottocht ⁹⁾	€19,00	€19,00
Boottocht: reisleider	€19,00/20	€0,95
Brielmeersen	Gratis toegang	€0,00
Vergoeding reisleider	5 dagen x €115 = 575/20	€28,75
Subtotaal		€221,64
Winstmarge	10 %	€22,16

1) Gesprek over prijzen met de heer Lieven Vandevelde, medewerker bij Sima Tours Lichtervelde, stageplaats, 10 maart 2006.

²⁾ www.delijn.be

³⁾ HEYMAN, V., LEYN, A., DERWEDUWEN, L., Logies, Stefaan Bral, Kortrijk, 2006, 63 blz.

⁴⁾ www.musea-erfgoed-kortrijk.be

⁵⁾ www.museumdeinze.be

⁶⁾ www.rogerraveelmuseum.be

⁷⁾ Het Verzet, bestelbon in bijlage.

⁸⁾ GOFFAUX. P., <u>Leiestreekroute, Fietsen tussen Gent en Deinze</u>, derde druk, P. Goffaux, Gent, 2003.

^{9) -} www.toerisme-leiestreek.be

^{- &}lt;u>Boottochten op de Leie, de Schelde en de kanalen in Vlaanderen en Frankrijk,</u> Stefaan Bral, Kortrijk, Franck Haelewyn, Armentières, 2005, 15 blz.

		€243	3,80
B.T.W.	2,73 %	€0	5,66
<u>Totaal</u>		€250	0,46
D 1 4			
Reducties	2.12 : C10.00 C16.00	C′	2.00
Boottocht	[3-12 j: €19,00 - €16,00	€.	3,00
Facultatieve activiteiten			
Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum ¹⁾	Groepen vanaf 15 personen: €3,75	€	3,75
Gids voor Nationaal Vlas -, Kant -	Groepen van maximum 25 personen:	3	€
en Linnenmuseum ¹⁾	€40,00/20		
			<u>2,</u>
			<u>00</u>
Museum van Deinze en de	Groepen vanaf 15 personen:	4	€
Leiestreek ²⁾	€1,50		
			<u>1,</u>
			<u>50</u>
Gids voor Museum van Deinze en	Groepen van maximum 25 personen:	€	23,00
de Leiestreek ²⁾	€60,00/20		3,00
Roger Raveelmuseum ³⁾	Groepen vanaf 15 personen: €2,50	€	2,50
Gids voor Roger Raveelmuseum ³⁾	Groepen van maximum 30 personen: €62,00/20	€	23,10
Fietsverhuur 't Verzet ⁴⁾ :	gewone fiets: €9,95	€	9,95
Leiestreekroutekaart ⁵⁾	€1,80	€	1,80
Boottocht ⁶⁾	Koude schotel €9,00		9,00

Prijsvoorstel voor de klant: vijf dagen Leiestreek

Prijs per persoon in double: €259,00 op basis van 20 deelnemers.

Single supplement: €45,00.

Inbegrepen

Lijnbusticket voor bezoek aan Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum. Touringcar op dag 3, 5 en 6.

1) www.musea-erfgoed-kortrijk.be

3) www.rogerraveelmuseum.be

64

²⁾ www.museumdeinze.be

⁴⁾ Het Verzet, bestelbon in bijlage.

⁵⁾ GOFFAUX. P., <u>Leiestreekroute</u>, <u>Fietsen tussen Gent en Deinze</u>, derde druk, P. Goffaux, Gent, 2003.

⁶⁾ www.toerisme-leiestreek.be

Logies in de Jeugdherberg Groeninghe: twee overnachtingen op basis van kamer en ontbijt.

Logies in De Ceder: drie overnachtingen op basis van kamer en ontbijt.

Begeleide stadswandeling in Kortrijk.

Boottocht op de Golden River van Kortrijk naar Deinze.

Toegang tot de Brielmeersen.

Diensten reisleider.

B.T.W.

Niet inbegrepen

Toegangsgelden voor de musea.

Huur van de fiets en Leiestreekroutekaart.

Niet vermelde maaltijden.

Verzekeringen.

5.4.4 Brochure

9 ALGEMEEN BESLUIT

De drie onderzochte musea zijn gevestigd in de nabijheid van de Leie en zijn ondergebracht in karaktervolle gebouwen. Het Roger Raveelmuseum is een relatief nieuw museum en heeft nog geen erkenning verkregen van de Vlaamse Gemeenschap. Het Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum en het Museum van Deinze en de Leiestreek bestaan al langer en zijn erkend op regionaal niveau. Qua statuut en inhoud verschillen ze, maar alle drie beschikken ze over een permanente collectie en organiseren ze tijdelijke tentoonstellingen. Ze hebben ook een educatieve werking en een museumwinkel.

Globaal gezien dalen de bezoekersaantallen van de Leiestreekmusea tussen 2001 en 2005. Ik heb enkele aspecten bekeken die daarin een rol kunnen spelen, maar er is een uitgebreid onderzoek nodig om de oorzaken te achterhalen.

Vijftigers en zestigers zijn het best vertegenwoordigd in de bezoekersaantallen van de enquêtes. De ondervraagden kennen en bezoeken doorgaans enkel de musea die gelegen zijn in de eigen provincie. Gratis toegang en evenementen zijn een extra lokmiddel. De ondervraagden zijn doorgaans tevreden over hun museumbezoek. Toch willen ze een aantal praktische zaken verbeterd zien. De educatieve werking moet kinderen stimuleren om een museum te bezoeken.

De musea gebruiken gelijkaardige promotiemiddelen om publiek te werven. De musea zouden de toekomstige activiteiten beter bekend moeten maken. Zo kan de kunstliefhebber alle gewenste tentoonstellingen inschrijven in zijn agenda. Het Museum van Deinze en de Leiestreek blikt het verst vooruit.

Het brochureaanbod is voor de bezoeker waarschijnlijk kwantitatief en kwalitatief voldoende. Voor recreanten zijn de brochures "Wegwijs in Oost-Vlaanderen" en "Recreatiegids West-Vlaanderen" aan te raden. Voor een eerste kennismaking met de Leiestreek is "Leiekantjes" goed omwille van het totaalbeeld van de streek. De kunstliefhebber kan zich best de brochure "Cultuurbeleven aan de waterkant" aanschaffen.

Als promotiemiddel zijn de reisgidsen onvoldoende uitgewerkt. Er is weinig informatie over de inhoud van de collectie en ook de praktische informatie schiet te kort. Een adres, een telefoonnummer en een website zijn essentiële gegevens. De toeristische sector en de musea zouden de informatie dringend moeten helpen actualiseren.

Het internet hoeft geen struikelblok te zijn, het geeft hen juist de kans om meer bezoekers aan te trekken. Over het algemeen zijn de onderzochte websites goed gestructureerd. De bezoeker vindt er voldoende informatie over de lopende tentoonstelling en de praktische aspecten van zijn bezoek. Ik zou de website www.tento.be wat bekender maken bij het grote publiek aangezien het een goede en interactieve website is.

Het aanbod van dagtrips voor groepen is waarschijnlijk voldoende voor de toerist. Nadat ik

de brochures heb uitgeplozen, is het mij duidelijk dat het aanbod groter lijkt dan het is.

Dezelfde bezoekersitems zijn aangeboden in steeds wisselende combinaties. Sommige

brochures en dagtrips hebben gelijkaardige namen, maar zijn toch verschillend qua activiteiten, wat verwarrend is.

Het was boeiend om mijn opgedane kennis te benutten in een voorstel tot productontwikkeling.

BRONVERMELDING

10 1 Boeken

- ➤ BEKAERT, G., JOORIS, R. en SCHEIRE, O., <u>Het Roger Raveelmuseum</u>, Stichting Kunstboek byba, Oostkamp, 1999, 143 blz.
- ➤ BOYENS, P., <u>Kunst van Latem en de Leiestreek</u>, Ludion, Gent-Amsterdam, 2001, 48 blz.
- ➤ BOYENS, P., <u>In de voetsporen van de Latemse Kunstenaars</u>, Ludion, Gent-Amsterdam, 2003, 80 blz.
- ➤ DE BOER, W. Th., Wolters' Handwoordenboek Nederlands, 29ste druk, 1996, 1359 blz.
- ➤ DE RYNCK, P., <u>De Museumgids Vlaanderen & Brussel</u>, Peter Wouters, Antwerpen, 2005, 349 blz.
- ➤ DEWILDE, B., <u>Museumgids Nationaal Vlasmuseum Kortrijk</u>, Nationaal Vlasmuseum Kortrijk, Kortrijk, 47 blz.
- ➤ DEWILDE, B., <u>Vlaslinnen van wieg tot graf</u>, Nationaal Vlas -, Kant en Linnenmuseum, Kortrijk, 2003, 160 blz.
- ➤ NEDERLANDSE TAALUNIE, Het Groene Boekje, Lannoo, Tielt, 2005, 1056 blz.
- ➤ VAN DOORNE, V., e.a., Museumcatalogus <u>Museum van Deinze en de Leiestreek</u>, 2001, 320 blz.

2 Reisgidsen

- ➤ DOHMEN, J., BOSCH, G., HEETVELT, A., <u>ANWB Goud Vlaanderen</u>, tweede druk, ANWB, 2005, 335 blz.
- ➤ Michelin, De groene gids*** België-Luxemburg, Lanoo, Tielt, 2005, 416 blz.
- ➤ Trotter België, Lanoo, Tielt, 2005, 516 blz.

3 Brochures

11 3.1 Brochures in zakformaat

- COONE, G., Wegwijs in Oost-Vlaanderen, P. Goffaux, Gent, 2004, 137 blz.
- > HEYMAN, V., LEYN, A., DERWEDUWEN, L., Logies, Stefaan Bral, Kortrijk, 2006, 63 blz.
- ➤ MOERMAN, P., VAN DEN HEEDE, V., <u>Leiekantjes</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2005, 180 blz.
- MOERMAN, P., VAN DEN HEEDE, V., HEYMAN, V., <u>Leiekantjes</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2006, 180 blz.
- ➤ VAN DEN HEEDE, V., DEPREZ, L., <u>Cultuurbeleven aan de waterkant</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2004, 76 blz.
- ➤ VANHEE, K., e.a., <u>Musea in de Leiestreek</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2006, 44 blz.
- ➤ VELGHE, D., Juf, gaan we naar 't museum?, 2005, 164 blz.

3.2 Andere brochures

- ➤ Boottochten op de Leie, de Schelde en de kanalen in Vlaanderen en Frankrijk, Stefaan Bral, Kortrijk, Franck Haelewyn, Armentières, 2005, 15 blz.
- ➤ Gids 2005: Toeristische Attracties en Musea van België, 2005, 111 blz.
- ➤ Gids 2005: Toeristische Attracties en Musea van België voor Groepen, 2005, 51 blz.
- ➤ Kortrijk, dagtrips voor groepen, Stefaan Bral, Kortrijk, 2005, 13 blz.
- Musea @leiestreek.be, Richard Vanacker, Kortrijk, 2000, 28 blz.
- Recreatiegids West-Vlaanderen, Paul Boerjan, 2005, 120 blz.
- ➤ Toerisme Oost-Vlaanderen, <u>Dagtrips voor groepen 2005</u>, P. Goffaux, Gent, 2003, 72 blz.
- ➤ Toerisme Oost-Vlaanderen, <u>Dagtrips voor groepen 2006</u>, P. Goffaux, Gent, 2005, 76 blz.

4 Folders

- > Museumfolder van Roger Raveelmuseum.
- Museumfolder van Museum van Deinze en Leiestreek

5 Kaarten

➤ GOFFAUX. P., <u>Leiestreekroute</u>, <u>Fietsen tussen Gent en Deinze</u>, derde druk, P. Goffaux, Gent, 2003.

6 Niet gepubliceerde werken

- Educatief programma van het Museum van Deinze en de Leiestreek.
- ➤ Jaarverslagen 2001-2004, kopieën verkregen van mevrouw Annie Leplae, medewerkster bij het Nationaal Vlas -, Kant en Linnenmuseum, in het najaar van 2005.
- ➤ Jaarverslagen 2001-2004 van het Museum van Deinze en de Leiestreek, geraadpleegd in het museum in de zomer van 2005.

7 Strategisch beleidsplan

SAMUELOV, I., MONBALLYU, M., VERSIECK, K., <u>Strategisch Beleidsplan Toerisme & Recreatie voor de Leiestreek</u>, Stefaan Bral, Kortrijk, 2003, 209 blz.

8 Gesprekken

- Gesprekken met mijn promotor mevrouw Adeline Beurms, medewerkster in het Museum van Deinze en de Leiestreek.
- ➤ Gesprekken met mevrouw Veerle Van Doorne, conservator van het Museum van Deinze en de Leiestreek in het voorjaar van 2005, naar aanleiding van de enquêtes.

- ➤ Gesprek met mevrouw Annick Dewilde, conservator van het Nationaal Vlas -, Kant en Linnenmuseum in het voorjaar van 2005, naar aanleiding van de enquêtes.
- ➤ Gesprek met de heer Piet Coessens, conservator van het Roger Raveelmuseum in het voorjaar van 2005, naar aanleiding van de enquêtes.
- ➤ Interview met de heer Roger Raveel, 7 juli 2005, Machelen.
- ➤ Gesprekken met mevrouw Vicky Van Den Heede, medewerkster bij Toerisme Leiestreek, 14 oktober en 25 november 2005.
- ➤ Gesprek met mevrouw Dominique Velghe, adjunct-adviseur voor cultuur van West-Vlaanderen, 18 november 2005.
- ➤ Gesprek met de heer Lieven Vandevelde, medewerker bij Sima Tours Lichtervelde, stageplaats, 10 maart 2006.

6 E-mails

- E-mail naar mevrouw Aurelia Leyn, regiomedewerkster bij Toerisme Leiestreek vzw, 21 juli 2005, antwoord op 17 augustus 2005
- ➤ Bezoekersaantallen: cijfers verkregen van Toerisme Leiestreek op 9 februari 2006.
- ➤ Informatie verkregen van de heer Wim Lammertijn, medewerker bij het Roger Raveelmuseum, 15 februari 2006.

7 Websites

- www.aptu.be
- > www.cultuurweb.be
- > www.dagtripsgroepen.be
- > www.deinze.be
- www.delijn.be
- > www.dockx.be
- > www.e17.be
- > www.fbaa.com
- > www.google.be
- > www.hernieuwenburg.be
- www.kortrijk.be
- www.kortrijk.be/vlaskantlinnenmuseum
- www.mappy.be
- > www.musea-erfgoed-kortrijk.be
- > www.museumdeinze.be
- > www.rogerraveelmuseum.be
- > www.tento.be
- > www.toerisme-leiestreek.be
- > www.toerismevlaanderen.be
- www.toeristischeattracties.be
- > www.tov.be
- > www.vvvleiestreek.be
- > www.westtoer.be
- www.wvc.vlaanderen.be/erfgoed/musea/erkendemusea.htm
- > www.zulte.be

BIJLAGEN

Bijlage 1: Interview met Roger Raveel	77
Bijlage 2: Bezoekersaantallen van de musea.	
Bijlage 3: Enquêtes voor de bezoekers.	
Blanco enquêteformulieren	
Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum	. 86
Roger Raveelmuseum	. 93
Museum van Deinze en de Leiestreek	97

Veronique Gheysen studente Toerisme en Recreatie	5 Hoe kwam u met het museum in contact?
Management Management	contact
Hogeschool West-Vlaanderen	☐ Via informatie van een
departement HIEPSO	toeristische dienst: welke?
KORTRIJK	toeristisene drenst. Wente.
Individueel, museum	☐ Via publicaties/advertenties in vakbladen
1 Geslacht:	☐ Via vrienden, familie,
\square M \square V	kennissen
	☐ Andere
2 Leeftijd:	6 Waarom bezoekt u het museum?
\Box <18 \Box 25-35 \Box	
46-50 □ 61en ouder	
\Box 18-24 \Box 36-45 \Box	
51-60	
Ziin uw kinderen mee? Wat is hun	
leeftijd?	
3 Woonplaats:	7 Hoe bent u naar het museum gekomen? Met:
☐ Land:	800
☐ Provincie:	□ Wagen
☐ Stad/Gemeente:	☐ Openbaar vervoer
- Stady Genteente.	
	☐ Te voet
	in to voct
10	
4 Beroep:	8 Bezocht u het museum al eerder?
☐ Ambtenaar ☐	(meerdere mogelijk)
Kaderpersoneel	Hoeveel keer:
	$\Box \text{ Ja} \rightarrow \Box \text{ in } 2004/2005$
Onderwijzend pers.	
□ Bediende □	$\rightarrow \Box$ in laatste 5 jaar
Student	
☐ Gepensioneerd ☐	→ □ ooit
Werkloze	
☐ Huisvrouw ☐	□
Zelfstandige	□ Neen
☐ Andere:	Zie ommezijde a.u.b.

9 Wat vindt u van:		
	Uitstekend	
	Goed	
	Kan beter	
Bewegwijzering naar museum		
Parkeermogelijkheid		
Openingsuren		
Toegangkelijkheid (rolstoelpatiënten)		
Informatiefolders		
Eventuele rondleidingen		
Vriendelijkheid personeel		
Eventuele cafetaria		
Sanitair		
Netheid		
10 Wat vindt u van de huidige	12 Bezoekt u vandaag nog iets in d	e
collectie?	streek?	
<u>Inhoud</u> Presentatie		
\Box Uitstekend \Box	□ Neen	
Uitstekend	□ Ja →	
\Box Goed		
Goed		
☐ Kan beter ☐		
Kan beter		
Slecht		
Waarom?		
w aarom?		
11 Uw suggesties naar de toekomst	13 Kent u: (het bezochte museum m	ag
toe?	u open laten)	0
	Museum van Deinze en de Leiestreel	k
	□ ja □ nee	
	Raveel Museum, Machelen	
	□ ja □ nee	
	Vlas-, Kant- en Linnenmuseum,	
	Kortrijk □ ja □ nee	
	3	

Veronique Gheysen	5 Hoe kwam u met het museum in
studente Toerisme en Recreatie	contact?
Management	
Hogeschool West-Vlaanderen	☐ Via mijn vereniging:
departement HIEPSO	Naam:
KORTRIJK	Zetel:
groepen, museum	☐ Via informatie van een toeristische dienst: welke?
1 Geslacht:	☐ Andere
\square M \square V	
2 Leeftijd:	6 Waarom bezoekt u het museum?
\Box <18j \Box 25-35 \Box	
46-50 □ 61en ouder	
51-60	
31 00	
Zijn uw kinderen mee? Wat is hun	
leeftijd?	
3 Woonplaats:	7 Hoe bent u naar het museum
C	gekomen? Met:
□ Land:	8
☐ Provincie:	
☐ Stad/Gemeente:	☐ Openbaar vervoer
□ Stad/Gemeente.	☐ Andere
	□ Andere
4 Beroep:	8 Bezocht u het museum al eerder?
☐ Ambtenaar	(meerdere mogelijk)
Kaderpersoneel	(
☐ Arbeider ☐	Hoeveel keer:
Onderwijzend pers.	\Box Ja \rightarrow \Box in 2004/2005
	□
□ Bediende □ Student	$\rightarrow \Box$ in laatste 5 jaar
	□
☐ Gepensioneerd ☐	$\rightarrow \Box$ ooit
Werkloze	
☐ Huisvrouw ☐	
Zelfstandige	□ Neen
☐ Andere:	_ Item
	Zie ommezijde a.u.b.

9 Wat vindt u van:				
	Uitstekend			
	Goed			
	Kan beter			
Bewegwijzering naar museum				
Parkeermogelijkheid				
Openingsuren				
Toegangkelijkheid (rolstoelpatiënten)				
Informatiefolders				
Eventuele rondleidingen				
Vriendelijkheid personeel				
Eventuele cafetaria				
Sanitair				
Netheid				
10 Wat vindt u van de huidige	12 Bezoekt u vandaag nog iets in	de		
collectie?	streek?			
<u>Inhoud</u> presentatie				
☐ Uitstekend ☐	□ Neen			
Uitstekend	□ Ja →			
\Box Goed				
Goed				
☐ Kan beter ☐				
Kan beter				
Slecht				
Waaram 9				
Waarom?				
11 Uw suggesties naar de toekomst	13 Kent u: (het bezochte museum i	ทลฐ		
toe?	u open laten)			
	Museum van Deinze en de Leiestre	ek		
	□ ja □ nee			
	Raveel Museum, Machelen			
	□ ja □ nee			
	las-, Kant- en Linnenmuseum,			
	Kortrijk □ ja □ nee			

4 Bezocht u het museum al eerder? (meerdere mogelijk)			
Hoeveel keer: \Box Ja $\rightarrow \Box$ in 2004/2005			
_			
□ Neen 5 Welke klassen bezoeken het mu	seum?		
6 Hoe komt u naar het museum? Met: ☐ Autocar ☐ Fiets ☐ Te voet ☐ Andere			
Uitstekend G	oed		
	□ Ja → □ in 2004/2005 □ → □ in laatste 5 jaar □ → □ ooit □ Neen 5 Welke klassen bezoeken het mu 6 Hoe komt u naar het museum? □ Autocar □ Fiets □ Te voet □ Andere		

8 Wat vond u van de huidige collectie?		10 Bezoekt vandaag nog iets in de streek?
Inhoud	presentatie	□ Neen □ Ja→
□ Uitstekend Uitstekend		
\square Goed	\square Goed	
☐ Kan beter beter	□ Kan	
☐ Slecht	☐ Slecht	
Waarom?		
9 Uw suggesties naar de toekomst toe?		13 Kent u: (het bezochte museum mag u open laten)
		Museum van Deinze en de Leiestreek
		□ ja □ nee
		Raveel Museum, Machelen
		□ ja □ nee
		Vlas-, Kant- en Linnenmuseum, Kortrijk
		□ ja □ nee

Verg	gelijking bezoekerscijfers musea Leiestreek ¹⁾	2001	2002	2003	2004	2005
					T	
1	Tabaksmuseum, Wervik	14044	13465	19200	14235	8239
2	Schippershof, Menen	4102	4486	3818	5119	3380
3	FAS Expo, Wevelgem	2000	-	2000	1350	1690
4	Hoevenmuseum 't Kapelriegoed, Moorsele	450	450	450	400	350
6	Begijnhofmuseum, Kortrijk	2373	2592	3650	3150	
7	Broelmuseum, Kortrijk	21221	18418	16898	22973	15079
8	Groeningeabdij, Kortrijk	14937	35227	29093	21412	11992
9	Nationaal Vlasmuseum, Kortrijk	20408	26349	14597	15162	14178
10	Kant- en linnenmusem, Kortrijk	16347	23766	12174	13652	13949
11	Heemkundig Museum, Moen	500	500	500	500	500
12	Regionaal Archeologisch Museum, Waarmaarde	1414	1228	1343	900	875
13	Het Lijsternest, Ingooigem	8021	8833	9230	7121	6635
14	Museum Peter Benoit, Harelbeke	242	1935	2027	1221	
15	Museum voor Pijp en Tabak, Harelbeke	1957	1011	1012	1567	
16	Nationaal Museum Vinkensport, Hulste	537	328	266	436	6523
17	Archeologisch Museum, Harelbeke	249	124	127	82	
18	Museum René De Clercq, Deerlijk	1501	2202	2210	2189	2402
19	André Demetshuis, StBaafs-Vijve	3104	2980	2442	3430	3197
20	Nationaal Wielermuseum, Roeselare	8170	15045	15420	15224	13161
21	Nationaal Schoeiselmuseum, Izegem	3959	4082	4173	4543	6068
22	Nationaal Borstelmuseum, Izegem	5365	4124	5401	6578	7814
23	Roger Raveelmuseum, Machelen	14000	8049	14234	11650	6587
24	Museum voor Deinze en Leiestreek, Deinze	49087	9419	17135	16849	13166
25	Museum Dhondt-Dhaenens, Deurle	10076	4989	13680	7241	9155
26	Museum Gustaaf De Smet ²⁾	2000	1315	11204	1829	1925
27	Museum Gevaert-Minne	1200	413	600	Gesloter wegens renovation	
28	Kantmuseum Olsene	333	726	172	568	677

¹⁾ Cijfers verkregen van Toerisme Leiestreek op 9 februari 2006.

²⁾ Gesloten voor groot deel van het jaar 2004 wegens verbouwingen.

Interview met Roger Raveel op 7 juli 2005

Op een bepaald moment evolueerde u naar een heel eigen stijl met name de "Nieuwe Visie", die volledig afweek van uw vorige nog traditionele werkwijze. Hoe bent u daartoe gekomen en wat zijn de belangrijkste kenmerken ervan?

"Het jaar 1948 was de tijd van vernieuwing en vooruitgang op alle vlakken. Daardoor ging de mens de dingen om zich heen anders ervaren. De meeste kunstenaars maakten dat niet zichtbaar in hun werken, ik daarentegen deed dat wel. In mijn werken begon ik de leegte, het niets weer te geven door grote vlakken te schilderen in de vorm van cirkels en vierkanten. In 1952 was de "Nieuwe Visie" al tot enkele kunstenaars doorgedrongen. Het was de tijd van durven en reageren, zoals elke vorm van kunst een reactie is op de vorige. De "Nieuwe Visie" beinvloedde kunstenaars als De Keyser, Elias, Lucassen en Thys, en had vooral succes in Nederland."

U hebt zowel schilderijen als tekeningen gemaakt. Wat zijn voor u de opvallendste verschillen tussen beide en welke discipline geeft u als kunstenaar de meeste voldoening?

"Ik maak zowel schilderijen als tekeningen. Ze zijn voor mij complementair en geven mij allebei evenveel voldoening. Bij de meeste schilders dienen de tekeningen als inspiratie voor hun schilderijen. Voor mij zijn mijn schilderijen ook een inspiratiebron voor mijn tekeningen. Daarnaast heeft de techniek van Van Gogh mij geïnspireerd. Van Gogh kon lichtvibraties en materie weergeven met punten en arcering."

U verwerkt in uw schilderijen dikwijls vreemde voorwerpen zoals spiegels, levende vogels, wielen, enz...Hoe bent u daartoe gekomen en waarom doet u dat?

"Ik laat een werk uitvloeien in tijd en ruimte, mijn filosofie is namelijk dat een schilderij niet stopt aan het kader. In de geschiedenis zien we dat in de Renaissance het optische evolueerde naar het perspectief en uiteindelijk vandaag de dag naar de derde dimensie. Met spiegels betrek ik de werkelijkheid in mijn schilderijen. Bij sommige werken laat ik voorwerpen uit het vlak komen. Zelfs levende dieren zoals duiven maken deel uit van mijn werken. In 1962 bijvoorbeeld heb ik het werk "Neerhof" geschilderd, waarbij ik gebruik gemaakt heb van een echte kooi met een tamme tortel erin."

U bent nooit weggegaan uit uw geboortedorp Machelen aan de Leie. Waarom betekent dit dorp zoveel voor u? Speelt de Leie daar een rol in?

"Ik heb altijd in de Leiestreek gewoond, maar ik heb wel tijdelijk in Italië en in Frankrijk gewerkt. Dat ik in de streek bleef wonen was louter toevallig. Mijn vader woonde bij mij in en mijn vrouw Zulma wou niet dat ik verhuisde naar Nukerke, zoals Hugo Claus mij had voorgesteld. Mijn thuisgevoel versterkte nog toen de regering in 1976 besloot een stuk van de Leie te dempen om er landerijen van te maken voor de lokale boeren. Ik leidde toen het verzet tegen de plannen. De gemoederen raakten zo verhit dat ik met de dood bedreigd ben geweest. Maar ik gaf niet op en ik ben er uiteindelijk in geslaagd de Leiearmen te redden, tot ieders vreugde."

In uw eigen dorp werd een museum aan uw oeuvre gewijd. Wat heeft dit voor u en de uitstraling van uw werk betekend?

"In 1998 kreeg ik mijn eigen museum in Machelen-aan-de-Leie, wat heel belangrijk is geweest en nog altijd is voor de uitstraling van mijn werk. Af en toe ga ik er nog eens op bezoek, om te genieten van mijn werken en om herinneringen op te halen."

Een van de meest fantastische Vlaamse regio's in Vlaanderen is ongetwijfeld de Leiestreek. Er is voor elk wat wils... Reizen in de Leiestreek laat niemand onberoerd.

Programma: Juli en augustus 2006

Dag 1: Aankomst

Aankomst 's avonds in de stad Kortrijk

U overnacht in de Jeugdherberg Groeninghe te Kortrijk.

Dag 2: Kortrijk

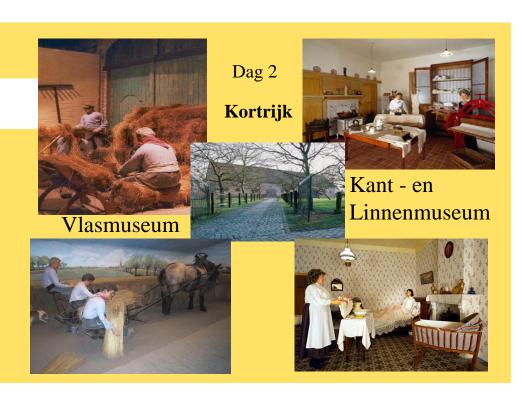
Voormiddag **Begeleide Stadswandeling** door Kortrijk

Namiddag Nationaal Vlas -, Kant - en Linnenmuseum

U overnacht in de Jeugdherberg Groeninghe te Kortrijk.

Kortrijk

Dag 3

Deinze

Boottocht Kortrijk-Harelbeke-Deinze

Museum van Deinze en de

Leiestreek

De Brielmeersen

Verblijfplaats dag 3-6

Genieten

Rustig slapen

Vakantiecentrum De Ceder te Deinze

Ontspannen

Gezellig tafelen

Dag 4

Omgeving

van

Deinze

Leiestreekfietsroute

Deurle

Sint-Martens-Latem

Roger Raveelmuseum

Dag 5

Machelen-aan-de-Leie

Dag 6

Nagenieten in De Ceder

Shoppen in Deinze

Gedetailleerde info en prijzen

Veronique Gheysen

Productontwikkeling Toerisme Leiestreek

Dam 71, Bus 22

B-8500 KORTRIJK

www.toerisme-leiestreek.be/leieweekje

